

Univerzita Palackého v Olomouci

Filozofická fakulta

Katedra sociologie a andragogiky

Studijní obor: Školský management

Eva Hlavová

**OBEC (ZŘIZOVATEL) A ŠKOLA
COMMUNITY (THE FOUNDER) AND SCHOOL**

Závěrečná bakalářská práce

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Otto Obst, CSc.

Olomouc 2010

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto závěrečnou práci vypracovala samostatně a uvedla v ní veškerou literaturu a ostatní zdroje, které jsem použila.

V Králíkách dne 29.03.2010

.....
Eva Hlavová

PODĚKOVÁNÍ

Za cenné rady, obětavou podporu, trpělivost a odborné vedení při vypracování této bakalářské práce chci poděkovat vedoucímu práce panu Doc. PhDr. Otto Obstovi, CSc.

ANOTACE

Cílem práce je posouzení ekonomických ukazatelů před a po splynutí dvou školských subjektů v důsledku nepříznivého demografického a ekonomického vývoje regionu v oblasti základního a středního školství za období 2005 – 2009. Jedná se o základní školu a gymnázium v Králíkách. V této práci uvádím teoretické právní postupy a možnosti zřizovatele v porovnání s těmi, které byly aplikovány v praxi. Na závěr si dovoluji vyjádřit vlastní hodnocení celého procesu.

Doba, v které žijeme, přináší originální a jedinečné přístupy a řešení státní správy, které stojí za to hodnotit již dnes, tzn. bezprostředně, abychom za několik let mohli posoudit, jak zralé byly naše úsudky a jaké možnosti jsme využili, či promarnili.

Obsah

Úvod	9
I Teoretická část	9
1 Vymezení základních pojmů	9
1.1 Zřizovatel	9
1.2 Vztah školy a zřizovatele	10
1.3 Právní subjektivita	11
1.4 Škola	11
2 Demografický vývoj v ČR, charakteristika oboru, cíle a potřeby ve vztahu k rozvoji společnosti	14
2.1 Úloha školství ve společnosti	16
2.2 Předškolní a základní školství a návaznost na další stupně vzdělávání	18
2.2.1 Předškolní vzdělávání – cíle, charakteristika	18
2.2.2 Základní školství – cíle, charakteristika	19
2.2.3 Střední školství – cíle, charakteristika	20
2.3 Provázanost ZŠ ve vzdělávacím systému	21
2.3.1 Přejchod od předškolního vzdělávání	21
2.3.2 Přejchod na střední školství	22
2.3.3 Ostatní školská zařízení	23
3 Organizační struktura a finanční toky ve školství	24
3.1 Finanční toky ve školství	24
3.1.1 Příspěvky ze státního rozpočtu (kapitola 333 MŠMT) výkonové financování	29
4 Legislativa ve školství	31
4.1 Základní legislativní rámec – školské předpisy	31
II Praktická část	33
5 Cíle praktické části, použité metody zkoumání	33
5.1 Cíl práce	33
5.2 Technika výzkumu	33
6 Popis regionu Králicka, demografický vývoj a jeho vliv na rozvoj školství v regionu	35
6.1 Region Králicka	35
6.2 Přehled demografického vývoje na Králicku	37
7 Základní informace o soustavě škol a školských zařízení	

ve městě a regionu	39
7.1 Identifikační údaje o zařízeních, které byly předmětem slučování	40
8 Analýza procesu slučování škol na Králicku	42
8.1 Návrhy opatření školské komise	43
8.2 Výpisy jednotlivých usnesení zastupitelstva města Králiky	45
9 Ekonomická analýza sloučení škol na Králicku	49
10 Analýza spokojenosti vedoucích pracovníků, učitelů a žáků	52
10.1 Rozhovor s ředitelem školy, zástupcem gymnázia a vedoucím OŠKT	52
10.2 Dotazník pro žáky 8. třídy ZŠ a studentů oktávy	57
10.3 Dotazník pro učitele	58
11 Hodnocení praktické části	61
11.1 Posouzení právních a ekonomických možností	61
11.2 Zvážení zda integrace škol napomohla k udržení středního vzdělání v daném regionu	61
11.3 Hodnocení postupů města Králiky a PK při převodu zřizovatelských kompetencí v návaznosti na školský rejstřík	61
11.4 Ekonomická analýza nově vzniklého subjektu včetně analýzy finančních toků	62
11.5 Návrh pro rozvoj systému vzdělávací nabídky v regionu	62
Závěr	63
Seznam použité literatury a pramenů	
Seznam zkratk	
Přílohy	

Úvod

Současná doba je charakteristická hledáním efektivních postupů řízení právních subjektů na všech úrovních. Zřizovatelé se snaží všemi možnými prostředky dosáhnout, co nejlepších výsledků. Jsme svědky optimalizačních procesů, které se zabývají splynutím, spojením nebo dokonce i rušením právních subjektů. Na druhé straně vznikají zařízení nová, která mají ta původní nahradit. Je otázkou, zda ředitel základní školy dokáže být zároveň dobrým ředitelem mateřské školy, či po splynutí gymnázia se zdravotní školou nevytváříme chaos v systému škol.

V této bakalářské práci zpracovávám **právní a ekonomické možnosti** města Králíky jako zřizovatele v **procesu splynutí Základní školy a Gymnázia**. Dále bude popsán rozbor postupu města Králíky a Pardubického kraje při převodu zřizovatelských kompetencí v návaznosti na školský rejstřík, včetně analýzy postupu města Králíky v podmínkách nepříznivého demografického a ekonomického vývoje regionu v oblasti základního a středního školství za období 2005 – 2009. Zároveň ve své práci zpracovávám jak ekonomické dopady na rozpočet města, tak možnosti rozvoje spojené školy v aktuálních demografických podmínkách malého města.

Toto téma jsem si vybrala proto, že město Králíky převzalo v roce 2009 od Pardubického kraje zřizovatelskou roli k místnímu gymnáziu a zařadilo tuto školu jako součást základní školy.¹ Původním záměrem zastupitelstva města v roce 2008 bylo zřízení nové střední školy při stávající základní škole. Po právním rozboru všech možností a aspektů zvolili zastupitelé formu převzetí školy, zřízené jiným zřizovatelem formou převodu zřizovatelských práv a povinností na základě společné dohody mezi městem, krajem a střední školou. Protože pracuji na jiné střední škole jako pedagogický pracovník, zajímaly mě otázky převodu školy pod jiného zřizovatele. V teoretické části představuji jednotlivé pojmy z hlediska legislativního. Jsou zde použity převážně citace z odborné literatury, získané údaje z platných webových stránek. Jednotlivé kapitoly se zabývají danou problematikou z pohledu ČR jako celku.

Na teoretickou část navazuje část praktická, ve které danou problematiku analyzuji z pohledu vybraného regionu.

¹ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání - § 179 odst. 4, písm. d). [online], [cit. 2010-02-28]. Dostupné na [http://www.zakonycr.cz/seznamy/561-2004-Sb-zakon-o-predskolnim-zakladnim-strednim-vyssim-odbornem-a-jinem-vzdelavani-\(skolsky-zakon\).html](http://www.zakonycr.cz/seznamy/561-2004-Sb-zakon-o-predskolnim-zakladnim-strednim-vyssim-odbornem-a-jinem-vzdelavani-(skolsky-zakon).html)

V praktické části se zaměřuji na Králicko z hlediska demografického vývoje, který má za následek úbytek dětí ve školách. S tímto jsou spojené další ekonomické dopady na rozpočtovou politiku obce (zřizovatele).

Cílem BP je posoudit, zda integrace škol v konkrétním regionu částečně vyřešila udržení středního vzdělání, v důsledku nepříznivého demografického a ekonomického vývoje.

Zkoumání provádím metodou analýzy vybraných dokumentů a polostrukturovaným interview, kde oslovuji příslušné subjekty: obec (zde vystupuje v roli státní správy) a škola (v roli samosprávy). V rozhovorech s nimi se především zajímám o jejich názory na již uskutečněnou integraci ZŠ a Gymnázia v jeden subjekt.

Získané informace z použitých dat by mohly být nápomocny v budoucnu subjektům, které se ocitnou před otázkou, zda sloučit, splynout, integrovat, případně zrušit různé typy škol, či školská zařízení v regionech s nepříznivým demografickým a ekonomickým vývojem.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 Vymezení základních pojmů

Pro účely této bakalářské práce je nutné vymezení základních pojmů, se kterými dále pracuji. Tyto pojmy souvisejí s praktickou částí a dále na ně odkazuji. Vycházím přitom z odborné literatury a platné legislativy.

1.1 Zřizovatel

Ve školství se s pojmem „zřizovatel“ setkáváme v zákoně 561/1990 Sb.(školský zákon), v oblasti státní správy. V literatuře význam slova „zřizovatel je“ ten kdo něco zřizuje, zakladatel.

*„Státní správu ve funkčním pojetí lze vymezit jako organizující a mocensko-ochrannou činnost státu mající výkonný, podzákonný a nařizovací charakter“.*²

Státní správu vykonávají:

- ✓ ředitel školy, školského zařízení,
- ✓ obecní úřady obcí s rozšířenou působností,
- ✓ krajské úřady,
- ✓ česká školní inspekce,
- ✓ ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy,
- ✓ další ministerstva (obrany, vnitra, spravedlnosti).

Samosprávu ve školství vykonávají:

- ✓ obec,
- ✓ kraj v samostatné působnosti.

Zřizovatelem školy může být orgán státní správy, samospráva, církev a soukromá osoba (právnícká i fyzická). Orgánem státní správy je myšleno Ministerstvo školství a ministerstvo tělovýchovy (dále jen MŠMT), případně jiná ministerstva, samosprávou pak obec a kraj

² PRÁŠILOVÁ, M. *Vybrané kapitoly ze školského managementu*. 1. vyd. Olomouc : Vydavatelství Univerzity Palackého, 2006. 212 s. ISBN 80-244-1415-5.

v samostatné působnosti.³ Kraj, obec a svazek obcí zřizují školy a školská zařízení jako právní subjekty, a to jako příspěvkové organizace.

Souhlasím s názorem, že příspěvková organizace je jednoznačně ve svém konání a rozhodování podřízena vůli zřizovatele. "Svoboda" jejího samostatného rozhodování je omezena zřizovatelem i proto, že zřizovatel sám je ve svém rozhodování limitován zákonem.⁴

1.2 Vztah školy a zřizovatele

Prvním velice úzkým vztahem je vztah školy a zřizovatele. Zřizovatel školu zřídí, požádá o zařazení do rejstříku škol příslušný orgán (kraj, ministerstvo) a tím mu vzniká povinnost přispívat na provoz (energie, opravy atd).

Na druhé straně ředitel školy se zřizovatelem často projednává otázky organizace školy, jejího provozu, materiální a technické podmínky.⁵

Ředitel je do výkonu funkce jmenován zřizovatelem na základě konkurzu (vyhlašuje zřizovatel, podmínky konkurzu stanoví příslušné právní předpisy, pro jmenování je nutné splnit následující předpoklady:

- ✓ výkon přímé pedagogické činnosti: pro ředitele mateřské školy to jsou tři roky, pro ředitele základní a základní umělecké školy to jsou čtyři roky a pro ředitele střední a jazykové školy, konzervatoře a vyšší odborné školy to je pět let,
- ✓ ředitel školy zřizované MŠMT, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí si musí vedle praxe při přímé vyučovací povinnosti nejpozději do dvou let ode dne, kdy začal funkci ředitele vykonávat, doplnit znalosti v oblasti řízení školství absolvováním studia,
- ✓ pro ředitele škol v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, to se však netýká ředitelů, kteří byli ke dni nabytí účinnosti školského zákona ve funkci alespoň deset let.

³ Srov.: PRÁŠILOVÁ, M. *Vybrané kapitoly ze školského managementu*. 1. vyd. Olomouc : Vydavatelství Univerzity Palackého, 2006. 212 s. ISBN 80-244-1415-5.

⁴ Srov.: MOTYČKOVÁ, Z., BORLOVÁ, I. *Příspěvkové organizace 2009*. Vydavatelství ASPI, a.s. 2009. 346 s. ISBN 978-80-7357-416-1.

⁵ Srov.: POKORNÁ, B. *Řízení školy 2009*. Vydavatelství ASPI, a.s., 2009. 256 s. ISBN 978-80-7357-413-0.

Podle platné právní úpravy z roku 2005 byla zvýšena ochrana výkonu funkce ředitele. Ředitel může být odvolán z funkce v případech přesně vymezených školským zákonem, tj. při závažném porušení nebo neplnění právních povinností a při dosažení věku 65 let.

Osobnost ředitele školy vytváří image školy. Kvalitní ředitel dbá na kvalitu výchovně vzdělávacího procesu včetně vyhodnocování zpětné vazby od rodičů, zajišťuje optimální podmínky rozvoje školy. Funkce ředitele školy a školského zařízení je definována ve školském zákoně v § 164 až 166.

1.3 Právní subjektivita

Představuje způsobilost být účastníkem (subjektem právních vztahů). Vstupuje do právních vztahů vlastním jménem a nese za ně odpovědnost. S právní subjektivitou velice úzce souvisí pojem právnická osoba „jako každý právní subjekt má právnická osoba právní subjektivitu“ – tzn. být způsobilý k právům a povinnostem.

Ve školní praxi to znamená:

- ✓ větší samostatnost ředitele školy při rozhodování o finančních a rozpočtových záležitostech,
- ✓ odpovědné hospodaření ředitele s majetkem školy v rozsahu, který určil zřizovatel ve zřizovací listině,
- ✓ samostatné rozhodování ředitele školy v pracovněprávních záležitostech,
- ✓ požadavek na vybudování samostatné účetní jednotky.⁶

1.4 Škola

Škola je sociální instituce účelově vytvořená k realizaci svého základního úkolu tj. k zajišťování řízené a systematické edukace. Cílem školy není vytvořit zisk, ale poskytnout kvalitní službu za co nejefektivnějšího využití poskytnutých prostředků.

Jedním ze základních dokumentů dokládajících zřízení a existenci školy je zřizovací listina. Vedle škol soukromých, církevních a škol zřizovaných přímo státem jsou nejčastějšími typy škol v České republice (dále jen ČR) školy zřízené územně správními celky, jako školské právnické osoby (nová forma existence školy platná od 1.1.2005), nebo

⁶ Srov.: PRÁŠILOVÁ, M. *Vybrané kapitoly ze školského managementu*. 1. vyd. Olomouc : Vydavatelství Univerzity Palackého, 2006. 212 s. ISBN 80-244-1415-5.

jako příspěvkové organizace. Zřizování, hospodaření a obsah zřizovací listiny příspěvkových organizací stanoví zákon č.250/2000 Sb. Tento zákon též ukládá zřizovateli povinnost vydat o vzniku takovéto organizace zřizovací listinu, která musí obsahovat všechny náležitosti, které jsou uvedeny v § 27 ZO.⁷

Zřizovací listina je schvalována rozhodnutím zastupitelstva, přičemž struktura je jasně dána zákonem a obsah vůlí zřizovatele – obce. Obec může obsah zřizovací listiny měnit rozhodnutím zastupitelstva.

Obec (svazek obcí) může zřizovat jak školskou právnickou osobu (zřizována podle obchodního zákoníku), (v tomto případě není vymezen druh školy), tak případně obec zřizuje taxativně vymezené školy a školská zařízení.⁸ Více obvyklý případ je ten, kdy obec zřizuje školu podle § 179 školského zákona.

Školu jako příspěvkovou organizaci zřizuje zastupitelstvo obce v rámci samostatné působnosti dle § 84, odst. 1, písm. d). ve znění zákona 561/2004 Sb. § 8, odst. 1. Zastupitelstvo obce zároveň schvaluje zřizovací listinu školy, případně její změnu.

Škola jako příspěvková organizace je právnickou osobou, vztah mezi zřizovatelem a školou je definován příslušnými právními předpisy, zejména zákonem č. 250/2000 Sb. a schváleným rozpočtem obce. Školu řídí statutární orgán – ředitel školy. Statutární orgán je v příspěvkové organizaci „typu škola“ ve zvláštním postavení. Mimo organizace výchovně vzdělávacího procesu vystupuje v pracovně-právních vztazích vůči ostatním pedagogům a provozním zaměstnancům školy jako zaměstnavatel. Jak jsem uvedla, ředitel školy vystupuje jednak jako představitel organizace navenek (statutární orgán), jednak jako pedagogický pracovník, který je zároveň povinen plnit přímou vyučovací povinnost dle přílohy k nařízení vlády 75/2005 Sb. Rozsah přímé vyučovací povinnosti u ředitele školy se odvíjí od počtu tříd, oddělení, studijních skupin, kurzů, výchovných skupin dětí, žáků nebo studentů v dané škole.

Ředitel školy zřizuje jako svůj poradní orgán pedagogickou radu, projednává s ní všechny zásadní pedagogické dokumenty a opatření týkající se vzdělávací činnosti školy. Pedagogickou radu tvoří všichni pedagogičtí pracovníci školy.

Protože nebylo podle předchozích právních předpisů snadné ze strany zřizovatele mimo výročních zpráv získávat relevantní informace o chodu školy, byl v novém školském zákoně

⁷ Srov.: POKORNÁ, B. *Řízení školy 2009*. Vydavatelství ASPI, a.s., 2009. 256 s. ISBN 978-80-7357-413-0.

⁸ *Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích* [online], [cit. 2010-02-28]. Dostupné na WWW: [http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-Sb-zakon-o-obcich-\(obecni-zrizeni\).html](http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-Sb-zakon-o-obcich-(obecni-zrizeni).html)

zaveden institut školská rada. „*Je to orgán školy, umožňující zákonným zástupcům nezletilých žáků, zletilým žákům a studentům, pedagogickým pracovníkům školy, zřizovateli a dalším osobám podílet se na správě školy*“.⁹ Tento orgán umožňuje jak zřizovateli, tak i cílovým skupinám podílet se na správě školy. Ve své činnosti se školská rada řídí § 167 a § 16. Zřizovatel zároveň schvaluje volební řád školské rady.

Školská rada:

- ✓ vyjadřuje se k návrhům školních vzdělávacích programů a k jejich následnému uskutečňování,
- ✓ schvaluje výroční zprávu o činnosti školy,
- ✓ schvaluje školní řád, ve středních a vyšších odborných školách stipendijní řád, a navrhuje jejich změny,
- ✓ schvaluje pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků v základních a středních školách,
- ✓ podílí se na zpracování koncepčních záměrů rozvoje školy,
- ✓ projednává návrh rozpočtu právnické osoby na další rok, vyjadřuje se k rozboru hospodaření a navrhuje opatření ke zlepšení hospodaření,
- ✓ projednává inspekční zprávy České školní inspekce,
- ✓ podává podněty a oznámení řediteli školy, zřizovateli, orgánům vykonávajícím státní správu ve školství a dalším orgánům státní správy.

Školská rada se také podílí na koncepčních záměrech rozvoje školy. Pro plnění výše uvedených úkolů musí být školské radě umožněn přístup k informacím o škole za podmínek dodržení právních předpisů, zejména zákona o ochraně osobních údajů. Školská rada je volena na období tří let.

Se školským systémem je úzce spjat demografický vývoj, proto si v následující kapitole podrobně všímám demografických veličin v České republice za delší časové období. Je zcela nezpochybnitelné, že tento vývoj má značný význam na změny školské soustavy. Praktická část pak obsahuje analýzu demografického vývoje sledovaného regionu.

⁹ PRÁŠILOVÁ, M. *Vybrané kapitoly ze školského managementu*. 1. vyd. Olomouc : Vydavatelství Univerzity Palackého, 2006. 212 s. ISBN 80-244-1415-5.

2 Demografický vývoj v ČR, charakteristika oboru, cíle a potřeby ve vztahu k rozvoji společnosti

Demografický vývoj se v ČR v uplynulém období neliší od stále klesajícího stavu v okolních státech Evropy a je charakteristický pro většinu vyspělých ekonomických států. Tento negativní vývoj je charakteristický stárnutím populace, a stále se snižujícím podílu nově narozených dětí. V poslední době sociologové částečně v ČR zaznamenali vyšší porodnost, podle vědeckých analýz se ale jedná pouze o přechodný jev a je charakteristický spíše pro průmyslová centra než pro okrajové části republiky. Podle rozborů sociologů tento přechodný jev je způsoben tím, že se nyní rodí více dětí těm ekonomicky aktivním ženám, které narození dítěte odkládaly z důvodu budování profesní kariéry.

V ČR dlouhodobě mapují sociologové pozvolný pokles u všech věkových skupin. Obecně lze konstatovat, že celkově klesá počet obyvatel, ale v některých lokalitách naopak stoupá. Lokality, kde v rámci demografického vývoje je dokumentován zvyšující se počet obyvatel, jsou ty, které jsou soustředěny zejména okolo větších měst (území s rozvíjející se průmyslovou výrobou), případně se jedná o lokality s dobrou dopravní obslužností s možností dobrého dopravního napojení. V těchto lokalitách je zaznamenán vyšší nárůst porodnosti, zároveň se zde zvyšuje počet obyvatel z důvodu jejich stěhování z lokalit, kde je vyšší nezaměstnanost. Na druhou stranu jsou oblasti venkovského typu, případně oblasti s „nevhodnou“ geografickou polohou, kde je vývoj jednoznačně velmi negativní a propad v demografickém vývoji je ve srovnání s celkovým vývojem mnohonásobně strmější.

Demografický vývoj v ČR dokládá tabulka č. 1., tabulka č. 2. dokládá věkovou strukturu populace v ČR.

Tabulka č. 1: Základní demografické údaje ¹⁰

Ukazatel	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Počet obyvatel (střední stav)	10 206 923	10 234 092	10 266 646	10 322 689	10 429 692	10467542 ¹⁾
Hustota zalidnění na 1 km ² k 1. lednu	129	130	130	130	130	133
Počet obcí k 1. lednu	6 249	6 249	6 248	6 248	6 249	6 249
Počet měst k 1. lednu	526	526	527	529	559	570
z toho nad 1 mil.obyv.	1	1	1	1	1	1
z toho nad 10 000 obyv.	131	131	131	131	132	133

1) Počet obyvatel k 1. lednu 2009

Tabulka č. 2: Věková struktura populace ¹¹

Populace	1996 ¹⁾	2001 ²⁾	2003 ³⁾	2005 ³⁾	2007 ³⁾	2008 ³⁾
Celkem	10 309 137	10 206 436	10 211 455	10 251 079	10 381 130	10467542
0–2	291 210	267 614	278 021	294 241	323 563	341293
3–5	369 042	268 331	267 143	274 423	286 278	296684
6–10	641 980	570 002	502 498	454 532	451 634	456062
11–14	540 447	515 915	506 813	478 135	415 448	385968
15–19	810 858	674 458	664 041	653 519	646 427	637248
20–24	894 289	809 490	740 059	698 533	699 734	707501
25–64	5 373 063	5 686 069	5 829 688	5 941 305	6 045 212	6086634
65+	1 388 248	1 414 557	1 423 192	1 456 391	1 512 834	1556152

1) ČSÚ1998; 2) ČSÚ 2003; 3) k 31.12. daného roku

¹⁰ Organizace vzdělávací soustavy ČR. str. 18 [online], [cit. 2010-02]. Dostupné na WWW: http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/eurybase/eurybase_full_reports/CZ_CS.pdf

¹¹ Organizace vzdělávací soustavy ČR. str. 19 [online], [cit. 2010-02]. Dostupné na WWW: http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/eurybase/eurybase_full_reports/CZ_CS.pdf

2.1 Úloha školství ve společnosti

České školství bylo jako systém organizováno z historického hlediska velmi časně. Celý výchovně vzdělávací systém nyní prochází po roce 1990 hlubokými změnami (decentralizace systému, rozšiřování nabídky atd.). Odborná veřejnost se zabývá novými trendy a možnostmi organizace výuky. Dochází i k posílení decentralizace vzdělávacího systému, neboť další z řady pravomocí, které jsou přeneseny na úroveň škol, je vytvářet si svou vlastní pedagogickou koncepci. *„Nejde jen o změnu ve smyslu zlepšení či adaptace, ale o změnu v paradigmatu, tedy o celkovou změnu v myšlení, přístupu. Školy a učitelé se mají stát aktivními účastníky vzdělávání“*.¹²

Základním předpokladem rozvoje společnosti je komplexní výchovně vzdělávací proces, kde výchova a vzdělávání jsou zajišťované prostřednictvím vzdělávacích institucí na základě vzdělávacích programů.

Ucelená školská soustava je tedy základním předpokladem pro rozvoj společnosti. V naší republice je propracovaný systém vzdělávání a to od vzdělání v ranném věku dítěte po možnosti celoživotního učení. Součástí výchovně vzdělávací soustavy jsou školy a školská zařízení.

Školství by tak mělo korespondovat nejen s potřebami veřejnosti, ale mělo by být zároveň zpětnou vazbou na požadavky trhu práce. To vše předpokládá zejména součinnost škol, společenských organizací, státních orgánů, občanů. Cílem je pak zajišťovat rozvoj společnosti v podmínkách financování z veřejných rozpočtů, případně i ze soukromých zdrojů.

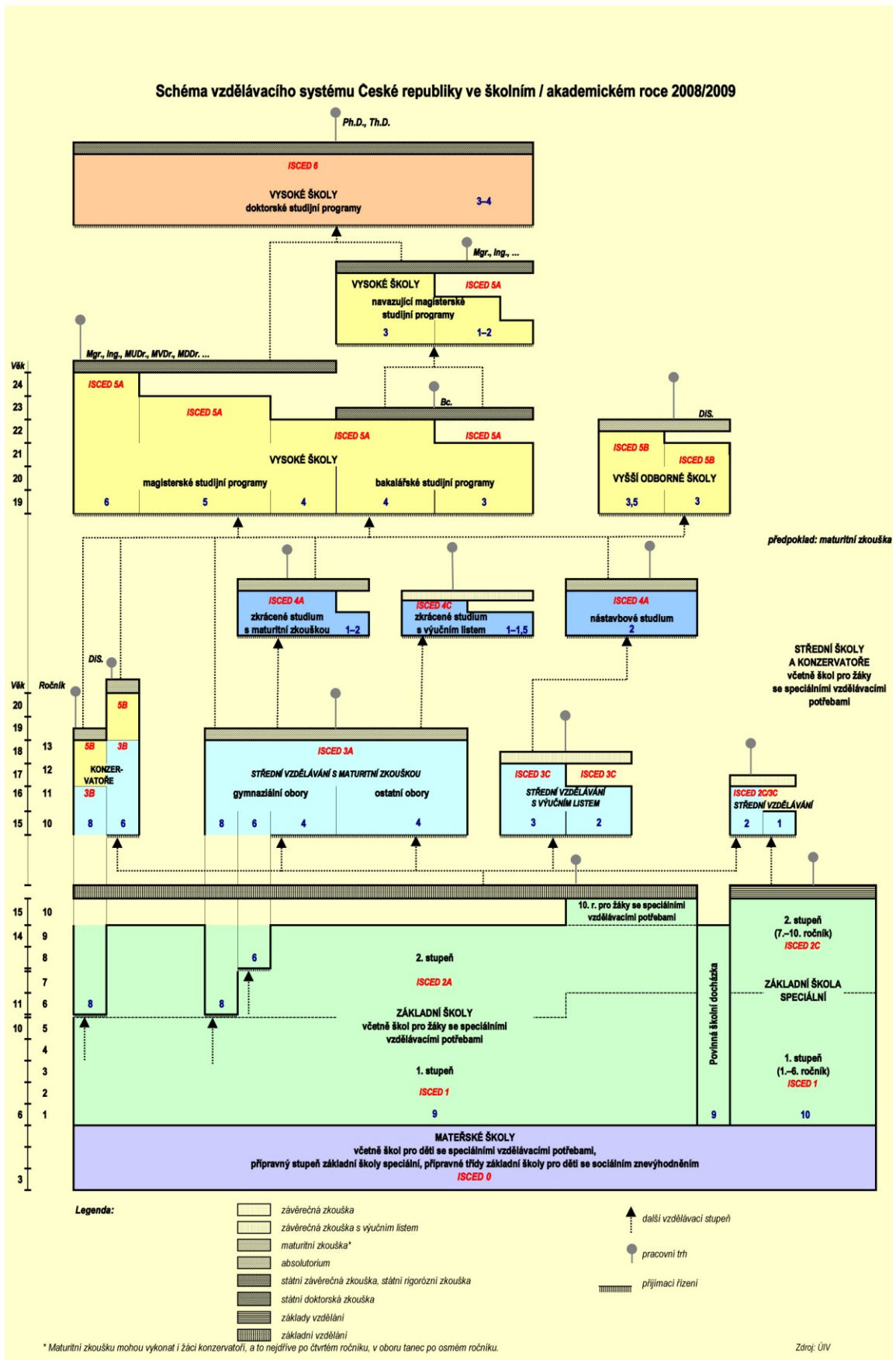
Podle všech dostupných dokumentů lze definovat jako základní cíl – zajištění výchovy a vzdělávání dětí, mládeže a dospělých, jak v oblasti přípravy na budoucí povolání, tak i následně v oblasti celoživotního vzdělávání.

Prostředkem k dosažení cíle je budování soustavy škol a školských zařízení včetně optimálního využívání jejich kapacit. V průběhu tohoto procesu využívat veškeré technické možnosti tak, aby byla zajištěna trvalá udržitelnost rozvoje společnosti.

V následujícím grafu č.1. je zachyceno schéma vzdělávacího systému v ČR ve školním roce 2008/2009.

¹² VAŠŤATKOVÁ, J. *Úvod do autoevaluace školy*. 1. vyd. Olomouc : Vydavatelství Univerzity Palackého, 2007. 188 s. ISBN 80-244-1422-8.

Graf č. 1: Školská soustava ČR¹³

¹³ MŠMT ČR – Vzdělávací soustava [online], [cit. 2010-03-03]. Dostupné na WWW: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vzdelavaci-soustava>.

V dalších kapitolách se zabývám jednotlivými stupni vzdělávání jejich cíli a charakteristikou. Tento postup je opět důležitý z hlediska konzistence bakalářské práce, neboť v praktické části jsou tyto stupně opět analyzovány z pohledu daného regionu.

2.2 Předškolní a základní školství a návaznost na další stupně vzdělávání

2.2.1 Předškolní vzdělávání – cíle, charakteristika

Předškolní vzdělávání poskytují mateřské školy, které jsou součástí výchovně vzdělávací soustavy. Podle nové školské legislativy s platností od ledna 2005 jsou mateřské školy nově zařazeny mezi školy¹⁴ (vedle základních, středních, vyšších odborných aj.). Zřizovatelem mateřské školy je ve většině případů obec, popř. svazek obcí, nyní se připravují legislativní podmínky pro možnosti zřizování firemních školek, případně pro možnost poskytování předškolní péče prostřednictvím soukromých subjektů.

Cílem předškolního vzdělávání podle školského zákona je podpora rozvoje osobnosti dítěte předškolního věku. Výchova a vzdělávání se v tomto typu škol podílí na jeho zdravém citovém, rozumovém a tělesném rozvoji a na osvojení základních pravidel chování a sociologických návyků. Předškolní vzdělávání vytváří základní předpoklady pro pokračování vzdělávacího procesu a jak již bylo řečeno, napomáhá vyrovnávat nerovnoměrnosti vývoje dětí, před vstupem do základního vzdělávání u dětí z rodin ze sociálně znevýhodněného prostředí. Předškolní vzdělávání dále poskytuje speciálně pedagogickou péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Při své činnosti MŠ spolupracuje s rodiči, ostatními škol. institucemi včetně pedagogicko psychologické poradny. Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP PV), platný i pro přípravné třídy, sleduje tyto tři obecné cíle:

1. rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání,
2. osvojení základních hodnot, na nichž je založena naše společnost,
3. získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí.

Rámcový vzdělávací program je výchozím dokumentem pro tvorbu vlastního školního vzdělávacího programu dané školy.

¹⁴Srov.: *Zákon 561/2004 Sb., § 7 odst. 1 a odst. 3 (dále jen školský zákon)* [online], [cit. 2010-03-03]. Dostupné na WWW: [http://www.zakonycr.cz/seznamy/561-2004-Sb-zakon-o-predskolnim-zakladnim-strednim-vyssim-odbornem-a-jinem-vzdelavani-\(skolsky-zakon\).html](http://www.zakonycr.cz/seznamy/561-2004-Sb-zakon-o-predskolnim-zakladnim-strednim-vyssim-odbornem-a-jinem-vzdelavani-(skolsky-zakon).html)

Tabulka č.3: Základní data o předškolním vzdělávání¹⁵

Učitelé a děti v MŠ					
Kategorie	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2007/08
Počet dětí	278 859	280 487	285 419	291 194	301 620
Počet učitelů ¹⁾	22 332,60	21 840,30	22 367,70	22 744,30	23 567,80
Počet dětí na učitele ¹⁾	12,5	12,8	12,8	12,8	12,8

Pramen: UIV

1) V přepočtu na plný úvazek, včetně ředitelů a výchovných poradců.

Do šk. roku 2004/05 bez, od šk. roku 2005/06 včetně škol pro děti se spec.vzděl.potřebami

2.2.2 Základní školství – cíle, charakteristika

V systému základního vzdělávání je cíleně působeno na žáky tak, aby zvládli a osvojili si návyky učení se, aby na základě těchto návyků zvládli proces trvalého vzdělávání (celoživotní učení), aby dokázali tvořivě a logicky uvažovat a uměli řešit problémy odpovídající jejich rozumovým schopnostem. V průběhu procesu výchovy a vzdělávání by žáci na základě získaných vědomostí a dovedností měli zvládnout pozdější přípravu na profesní zaměstnání, uměli se včlenit do společnosti, zvládnout komunikační dovednosti atd. Ze sociologického hlediska by měli získat přirozenou toleranci k odlišným kulturám, měli by si umět vážit kulturních a uměleckých hodnot naší společnosti.

Základní vzdělávání zahrnuje primární a nižší sekundární vzdělávání. Školní docházka je povinná (na rozdíl od předškolního vzdělávání). Základní vzdělávání je bezplatné, s výjimkou soukromých a církevních škol, které mohou vybírat školné. Pro děti se sociálním znevýhodněním v posledním roce před nástupem povinné školní docházky lze při základních školách zřídit přípravné třídy, které připraví děti ze sociálně znevýhodněného prostředí pro docházku na základní škole tak, aby děti nebyly z důvodu slabých znalostí a dovedností přesouvány na základní praktické školy.

Stupeň základního vzdělání získávají žáci následujícím způsobem:

- úspěšným ukončením základního vzdělávání v základní škole,
- na nižším stupni šestiletého nebo osmiletého gymnázia nebo v odpovídající části osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře.

V těch případech, kdy žáci nedosáhnou stupně základního vzdělání (i když absolvovali devět let povinné školní docházky) lze získat základní vzdělání i úspěšným ukončením kursu pro

¹⁵ UIV: Ústav pro informace ve vzdělávání [online], [cit. 2010-03-03]. Dostupné na WWW: <http://www.uiv.cz>

získání základního vzdělání uskutečňovaného v základní nebo střední škole denní či dálkovou formou vzdělávání.

Organizace základní školy:

- první stupeň (primární úroveň) zahrnuje ročníky 1.–5.,
- druhý stupeň (nižší sekundární úroveň) ročníky 6.–9.

Klíčovým prvkem základního vzdělávání je to, že je povinné a neplnění této povinnosti je postižitelné sankcí (zákonní zástupci).¹⁶ Žák je prostřednictvím zákonných zástupců k povinné docházce veden, škola a obec mají povinnost vytvářet podmínky pro plnění této docházky. V případech, kdy obec má zřízení pouze „neplně-organizovanou“ základní školu, případně není v obci vůbec zřízena základní škola, má obec povinnost zajistit po dohodě s další obcí plnění povinné školní docházky pro žáky s trvalým pobytem na jejím území. Podmínky plnění právní i finanční opět řeší školský zákon.

2.2.3 Střední školství – cíle, charakteristika

Střední vzdělávání může být všeobecné nebo odborné, poskytují je střední školy a konzervatoře a je navazující nepovinné, někdy se uvádí technický termín „postobligatorní“.

Podle školského zákona je střední škola druhem školy, který se člení na tři typy:

- gymnázium (všeobecné, sportovní, jazykové..),
- střední odborná škola (konzervatoř),
- střední odborné učiliště.

Dalším specifickým druhem střední školy je konzervatoř.

Úspěšným ukončením příslušného vzdělávacího programu ve střední škole se dosahuje těchto stupňů vzdělání:

- střední vzdělání,
- střední vzdělání s výučním listem,
- střední vzdělání s maturitní zkouškou.

Střední vzdělání je převážně odborně zaměřené a žák jej získá úspěšným ukončením vzdělávacího programu v délce 1 roku nebo 2 let při denní formě vzdělávání. Střední vzdělání s výučním listem je odborné se zaměřením na praxi a žák jej získá úspěšným ukončením vzdělávacího programu v délce 2 nebo 3 let při denní formě vzdělávání nebo úspěšným

¹⁶Srov.: Zákon č. 561/2004 Sb., (školský zákon) § 36 odst. 4 [online], [cit. 2010-30-03]. Dostupné na WWW: [http://www.zakonycr.cz/seznamy/561-2004-Sb-zakon-o-predskolnim-zakladnim-strednim-vyssim-odbornem-a-jinem-vzdelavani-\(skolsky-zakon\).html](http://www.zakonycr.cz/seznamy/561-2004-Sb-zakon-o-predskolnim-zakladnim-strednim-vyssim-odbornem-a-jinem-vzdelavani-(skolsky-zakon).html)

ukončením vzdělávacího programu zkráceného studia. Střední vzdělání s maturitní zkouškou získá žák úspěšným ukončením vzdělávacího programu v délce 4 let při denní formě vzdělávání, ukončením vzdělávacího programu víceletého gymnázia, nástavbového studia anebo zkráceného studia. Absolventi tohoto studia mohou pokračovat na vysoké škole nebo na vyšší odborné škole. Obory mohou být odborné nebo všeobecné.

Střední vzdělávání rozvíjí vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty získané v základním vzdělávání důležité pro osobní rozvoj jedince. Poskytuje žákům širší všeobecné vzdělání nebo odborné vzdělání spojené se všeobecným. Střední vzdělávání také vytváří předpoklady pro pokračování v navazujícím vzdělávání a poskytuje přípravu pro výkon povolání.¹⁷

2.3 Provázanost základní školy ve vzdělávacím systému

2.3.1 Přejchod od předškolního vzdělávání

Základní premisou je skutečnost, že do základní školy vstupují jednak děti účastníci se předškolního vzdělávání v mateřské škole a děti, které se neúčastnily předškolního vzdělávání. Výchovně vzdělávací proces musí být uzpůsoben pro tyto kategorie dětí tak, aby nedocházelo k vyčlenění dětí s absolvovaným předškolním vzděláváním z tohoto procesu (přesuny dětí do základních škol praktických). Pedagog při své práci musí velmi citlivě působit na rozvoj osobnosti každého dítěte.

Při tvorbě rámcových vzdělávacích programů musí být brán zřetel na skutečnost, aby návaznost mezi předškolním a základním vzděláváním byla dostatečně ošetřena koncepčně i metodicky. V prvotní fázi výchovně vzdělávacího procesu na základní škole to znamená, že by měla navazovat na předškolní vzdělávání a částečně i v mezích předchozího vzdělávání by měl tento proces pokračovat. Proto je v této fázi zcela nezbytná úzká spolupráce pedagogů MŠ a ZŠ.

Pro vlastní vzdělávací praxi v prvních ročnících základních škol to může znamenat následující:

- ✓ dbát na adaptaci dítěte na školní prostředí a odlišný způsob výuky,

¹⁷Srov.: Zákon č. 561/2004 Sb., (školský zákon) [online], [cit. 2010-03-10]. Dostupné na WWW: [http://www.zakonycr.cz/seznamy/561-2004-Sb-zakon-o-predskolnim-zakladnim-strednim-vyssim-odbornem-a-jinem-vzdelavani-\(skolsky-zakon\).html](http://www.zakonycr.cz/seznamy/561-2004-Sb-zakon-o-predskolnim-zakladnim-strednim-vyssim-odbornem-a-jinem-vzdelavani-(skolsky-zakon).html)

- ✓ přizpůsobit výuku stupni „zralosti“ jednotlivých dětí tak, aby nedocházelo k vyčleňování některých jednotlivců z výchovně-vzdělávacího procesu z důvodu špatné adaptability na školní prostředí,
- ✓ znát sociální podmínky v rodinách dětí,
- ✓ individuální práce s dítětem musí být součástí vzdělávacího procesu včetně nastavených kritérií motivačních prvků ,
- ✓ práce s rodiči, znalost rodinného zázemí dětí,
- ✓ pravidelné vyhodnocování dosažených výsledků.

2.3.2 Přejchod na střední školství

Žáci ZŠ jsou soustavně připravováni pro návazné další studium, případně pro výkon praxe. Při odborných školách studenti získávají kvalifikaci pro výkon povolání. Střední studium již tedy není povinné, ale je nezbytné pro pozdější kvalitní uplatnění na trhu práce. Střední školy se dají rozčlenit do tří skupin podle náročnosti střední školy a požadavků na žáky v průběhu studia. Odlišná je i forma ukončování studia na jednotlivých typech střední školy.

První skupinu tvoří gymnaziální studium zaměřené na všeobecné vzdělání ukončené maturitní zkouškou. Předpokladem tohoto všeobecného vzdělávání je, že studenti budou pokračovat v dalším již odborně zaměřeném studiu na vyšších odborných nebo vysokých školách. Další skupina středních odborných škol je zaměřená na obory technické, zemědělské, ekonomické, umělecké, stavební a strojařské, textilní apod. ukončované odbornou maturitou. Uplatnění žáci nachází v různých odvětvích ekonomiky a trhu práce od oborů řemeslných po odborně specializované či administrativní.

Poslední skupinu zastupuje školství středních odborných učilišť, odborných učilišť, učilišť či praktických škol zahrnující širokou škálu učňovských oborů, která může být ukončena podle studijního programu oboru odbornou maturitou nebo závěrečnou zkouškou.

Součástí studijních či učebních oborů je i příprava na odbornou praxi, která je zároveň součástí maturity či závěrečné zkoušky.

Absolvováním střední školy se dosahuje těchto stupňů vzdělávání:

- střední vzdělání,
- střední vzdělání s výučním listem,
- střední vzdělání s maturitní zkouškou.

Studium na střední škole může být organizováno jako studium denní, studium při zaměstnání, kombinované studium podle studijních či učebních oborů.

2.3.3 Ostatní školská zařízení

Vedle jednotlivých druhů a typů škol na všech stupních, jsou zřizována jiná školská zařízení, která potřeby dětí při výchově a vzdělávání doplňují.

Tato zařízení lze rozdělit do několika kategorií:

- ✓ školská zařízení zajišťující žákům ostatní služby ke vzdělávání jako stravování ve školních jídelnách, ubytování v internátech, domovech mládeže, školní družiny,
- ✓ školská zařízení zřizovaná za účelem organizace volno-časových aktivit mládeže jako např. DDM (dům dětí mládeže), ZUŠ (základní umělecká škola) apod.,
- ✓ ostatní specifická zařízení určená pro potřeby školství: pedagogicko-psychologické poradny, speciálně pedagogická centra, zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy – dětské domovy, dětské diagnostické ústavy, dětské domovy se školou apod.

Činnost těchto zařízení je upravena jednotlivými ustanoveními školského zákona, popřípadě dalšími prováděcími předpisy. Jejich základní cíle a náplň činnosti se liší podle účelu, za kterým byly zařízení zřízeny. Tato zařízení jsou vedena v Rejstříku škol jako samostatné příspěvkové organizace nebo součástí jiných škol či školských zařízení.¹⁸

V následující kapitole popisují problematiku finančních toků ve školství. Smyslem BC je posoudit, zda je díky integraci škol možné udržení středního vzdělání v ekonomicky slabém regionu. Domnívám se tudíž, že je důležité zhodnotit problematiku finančních toků ve školství nejprve v kontextu celorepublikové působnosti a teprve potom se zaměřit na konkrétní oblast.

¹⁸Srov.: *Zákon č. 561/2004 Sb., (školský zákon)* [online], [cit. 2010-03-10]. Dostupné na WWW: [http://www.zakonycr.cz/seznamy/561-2004-Sb-zakon-o-predskolnim-zakladnim-strednim-vyssim-odbornem-a-jinem-vzdelavani-\(skolsky-zakon\).html](http://www.zakonycr.cz/seznamy/561-2004-Sb-zakon-o-predskolnim-zakladnim-strednim-vyssim-odbornem-a-jinem-vzdelavani-(skolsky-zakon).html)

3 Organizační struktura a finanční toky ve školství

3.1 Finanční toky ve školství

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) zabezpečuje z rozpočtové kapitoly 333 financování jednotlivých druhů a typů škol. Největší objem finančních prostředků směřuje do oblastí regionálního školství. Tyto finanční prostředky jsou přidělovány podle výkonových ukazatelů (počtu dětí, žáků, studentů). V rámci kapitoly jsou poskytovány finanční prostředky na tzv. přímé náklady na vzdělávání pro školy a školská zařízení zřizované obcemi, svazky obcí a kraji, neinvestiční dotace soukromému a církevnímu školství a plně je zabezpečeno financování přímo řízených organizací. Dále jsou zde zahrnuty výdaje na vysoké školy, podpora sportovní činnosti. MŠMT dále poskytuje podporu v rámci projektů EU, rozvojových projektů atd..

Financování regionálního školství je organizováno podle principu více-zdrojového financování s tím, že prostředky ze státního rozpočtu jsou poskytovány pouze těm školám, které jsou zapsány v rejstříku škol. Celkové disponibilní zdroje ze státního rozpočtu pro regionální školství (včetně škol církevních a soukromých) na rok 2009 činily 82,5 mld. Kč.¹⁹

Struktura zdrojů:

- ✓ neinvestiční dotace MŠMT prostřednictvím stanovených republikových normativů do rozpočtu krajů. Krajské úřady na základě objemu přidělených finančních prostředků formou dotace z MŠMT stanovují tzv. krajské normativy.²⁰ Republikové normativy jsou stanoveny ze strany MŠMT jako výše výdajů připadajících na vzdělávání a školské služby pro jedno dítě, žáka nebo studenta příslušné věkové kategorie,
- ✓ příspěvek na provoz poskytuje škole zřizovatel v rámci rozpisu rozpočtu pro daný kalendářní rok. Výši příspěvku schvaluje v případě škol zřizovaných obcemi zastupitelstvo obce,

¹⁹ Srov.: PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Praha : Portál, 2009. 395 s. ISBN 978-80-7367-647-6.

²⁰ Srov.: *Vyhláška č. 47/2008 Sb., o krajských normativních* [online], [cit. 2010-03-05]. Dostupné na WWW: <http://www.msmt.cz/dokumenty/vyhlasiky-ke-skolskemu-zakonu>.

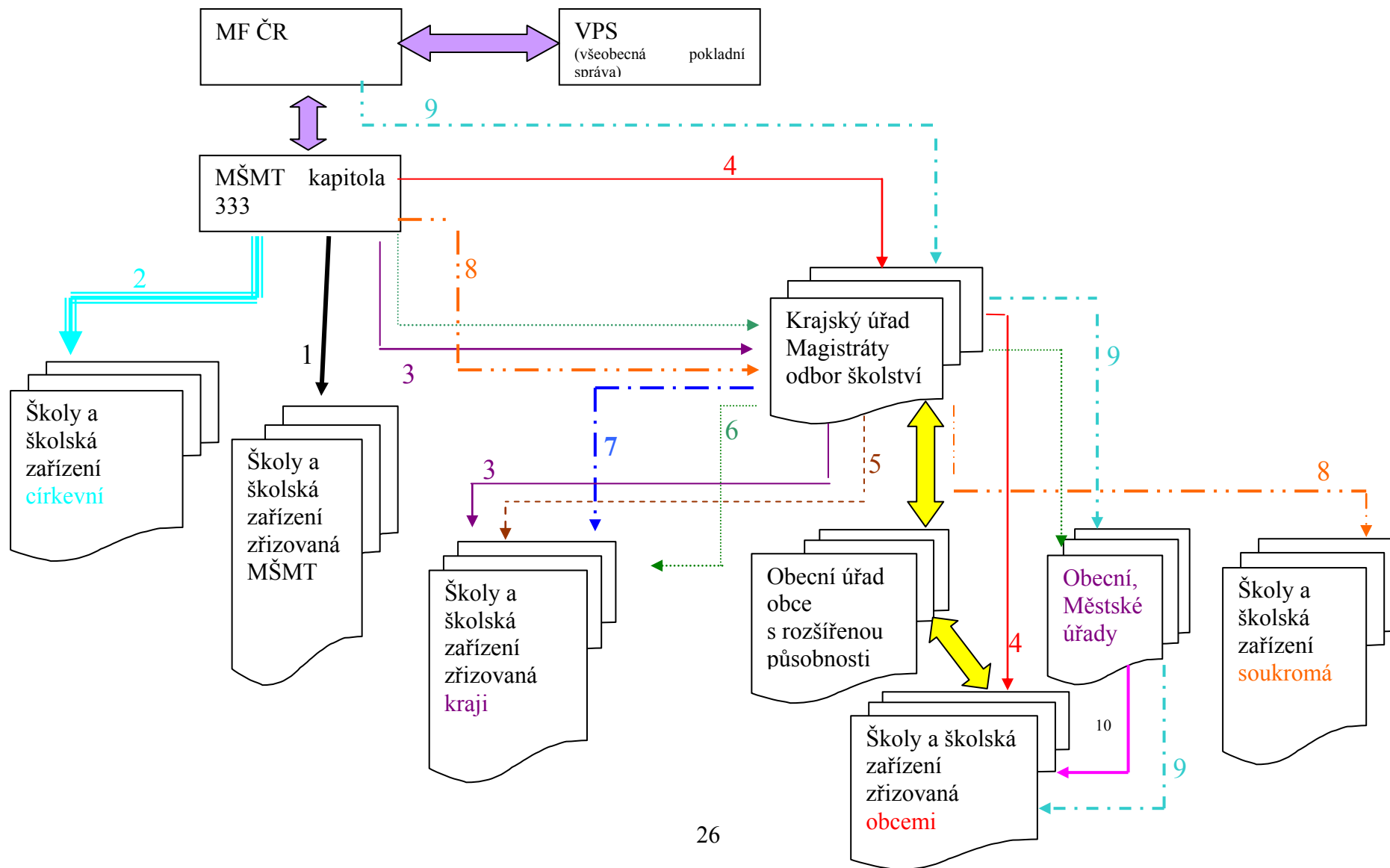
- ✓ dalším zdrojem financování školy může být výnos z vlastní doplňkové činnosti, případně lze využít finanční prostředky hrazené v rámci úplaty za vzdělávání, které neposkytuje školské služby (dříve školné v MŠ, školní družině atd.).²¹

²¹Srov.: *Zákon č. 561/2004 Sb., § 123, odst. 2)* [online], [cit. 2010-03-05]. Dostupné na WWW: [http://www.zakony.cz/seznamy/561-2004-Sb-zakon-o-predskolnim-zakladnim-strednim-vyssim-odbornem-a-jinem-vzdelavani-\(skolsky-zakon\).html](http://www.zakony.cz/seznamy/561-2004-Sb-zakon-o-predskolnim-zakladnim-strednim-vyssim-odbornem-a-jinem-vzdelavani-(skolsky-zakon).html)

Graf.č.2: Schéma finančních toků

Schéma finančních toků

finanční prostředky rozpočtované ve schváleném rozpočtu na rok 2008 v kapitole 333 MŠMT a finanční prostředky pro školství jednotlivých zřizovatelů

Popis:

1 Prostředky pro plné ekonomické zajištění organizací(včetně programů reprodukce majetku a rozvojových programů)

2 Ekonomické zabezpečení církevních škol poskytované MŠMT

3 Přímé výdaje na vzdělávání - školy zřízené krajem

4 Přímé výdaje na vzdělávání - školy zřizované MěÚ, OÚ

5 Provozní výdaje škol zřizovaných krajem

6 Programové financování rozvojových programů z MŠMT

7 Programové financování reprodukce majetku krajských

8 Dotace soukromým školám

9 Částečná úhrada provozních výdajů dle zákona o státním rozpočtu - Provozní výdaje poskytované obcí

v roce 2008 Kč 1.423,-- na žáka, za rok 2009 návrh 1.652,25 (vyplaceno bude v roce 2010)

10) Provozní výdaje škol zřizovaných obcemi, svazky obcí

Základním právním předpisem, který upravuje financování nákladů škol všech zřizovatelů, je zákon č. **561/2004 Sb.**, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Dalšími právními předpisy jsou tyto právní normy členěné dle jednotlivých zřizovatelů:

- ✓ školy zřizované obcemi se řídí zejména zákonem číslo 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, a zákonem číslo 128/2000 Sb., o obcích;
- ✓ školy zřizované krajem se řídí zejména zákonem číslo 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a zákone číslo 129/2000 Sb., o krajích;
- ✓ školy zřízené MŠMT se řídí zákonem číslo 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech ČR a zákonem číslo 219/2000 Sb., o majetku ČR;
- ✓ soukromé školy se řídí zákonem číslo 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením,
- ✓ církevní školy zákonem číslo 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a o postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů;
- ✓ specifické postavení má vyhláška č. 47/2008 Sb., o krajských normativech., podle které jsou rozepisován jednotlivými krajskými úřady normativy pro jednotlivé druhy a typy škol případně pro jednotlivé obory.

Další pravidla hospodaření stanoví škole zřizovatel ve zřizovací listině včetně vymezení práv a povinností ke svěřenému majetku.

Základní vymezení a rozdělení nákladů škol vychází ze vstupních zdrojů, ze kterých jsou hrazeny investiční prostředky a neinvestiční prostředky (IV a NIV).

NIV jsou veškeré náklady spojené s financováním nákladů školy s výjimkou nákladů na investice. IV (případně také termínově kapitálové výdaje) tvoří finanční prostředky na odpisy (v případě města Králíky tyto nejsou poskytovány, školy mají nemovitý majetek ve výpůjčce), investiční dotace z rozpočtu zřizovatele, dotace ze státního rozpočtu na reprodukci majetku, výnosy z prodeje hmotného investičního majetku ve správě školy, dary a příspěvky od jiných subjektů, jsou-li určeny k investičním účelům, převody z rezervního fondu schválené zřizovatelem.²²

Rozdělení NIV:

1. Přímé vzdělávací náklady – vymezeny v § 160 zákona 561/2004 Sb, a poskytují na:

- a) platy – tj. platy a náhrady platů, popř. mzdy a náhrady mezd, na odměny za pracovní pohotovost a ostatní prostředky za provedenou práci (ostatní osobní náklady, odstupné, odměny žákům za produktivní práci atd.);
- b) odvody – tj. náklady na úhradu pojistného na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, přiděly do fondu kulturních a sociálních potřeb;
- c) ostatní neinvestiční náklady – náklady, vyplývající z pracovně právních vztahů (cestovné, osobní ochranné pracovní pomůcky, zákonné pojištění odpovědnosti organizace za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, výdaje na učebnice, učební pomůcky, školní potřeby, pokud se poskytují škole ze SR bezplatně, výdaje na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou zdravotně postižených, náklady na další vzdělávání pedagogických pracovníků a služby, které souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání .

2. Ostatní provozní náklady – neinvestiční náklady související se zajištěním provozu školy, zejména náklady na energie, nájemné, opravy, materiál, ostatní služby, odpisy.

²² Srov.: SCHNEIDEROVA, I. *Rozpočtová skladba v roce 2008*, 1.vyd. Rožďalovice : Nakladatelství REVOS-L, 2008. 291 s. ISBN 978-80-903160-7-20.

3.1.1 Příspěvky ze státního rozpočtu (kapitola 333 MŠMT) výkonové financování

Základní postup při financování krajského a obecního školství pro příslušný rok, vychází ze zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a ze zákona o státním rozpočtu na příslušný kalendářní rok. Ministerstvo školství rozepisuje na základě republikových normativů finanční prostředky vyčleněné ze státního rozpočtu na činnost škol a školských zařízení zřizovaných kraji, obcemi nebo svazky obcí.

Republikové normativy stanoví ministerstvo jako výši výdajů dle § 160 odst. 1 písm. c) a d) školského zákona (dále jen „přímých“ výdajů) připadajících na vzdělávání a školské služby pro jedno dítě, žáka nebo studenta příslušné věkové kategorie.

Pro rozpis rozpočtu je stanoveno pět základních kategorií podle poskytovaného vzdělávání:

1. dítě v předškolním vzdělávání (tzn. kategorie 3-5 let),
2. žák plnící povinnou školní docházku (tzn. kategorie 6-14 let),
3. žák v denní formě středního vzdělávání s výjimkou žáka plnícího povinnou školní docházku tzn. kategorie 15 - 18 let) - bez žáků v denní formě nástavbového studia,
4. student v denní formě vyššího odborného vzdělávání (tzn. kategorie 19 - 21 let),
5. počet lůžek v krajských zařízeních ústavní výchovy (KZÚV) pro děti a mládež (tzn. kategorie 3 - 18 let v KZÚV).

Republikové normativy (dále jen „RN“) podle § 161 školského zákona stanovuje, jak je výše uvedeno, MŠMT jako výši výdajů připadajících na vzdělávání a školské služby na jednotku výkonu. Rozpis prostředků je členěn na mzdové prostředky (dále jen MP) + odvody a na ostatní neinvestiční výdaje (dále jen ONIV). Součástí republikových normativů je také vyjádření limitu počtu zaměstnanců připadajících na 1000 dětí, žáků nebo studentů v dané věkové kategorii. Do celkového objemu přímých neinvestičních výdajů se vedle výdajů na vzdělávání v příslušných druzích škol (tj. v MŠ, ZŠ, SŠ, konzervatořích a VOŠ) zahrnují i výdaje na stravování, ubytování a na zdravotní postižení dětí, žáků a studentů, výdaje na zájmové vzdělávání, ostatní volno-časové aktivity, výdaje na poradenské služby a výdaje na DVPP.

RN slouží pro rozpis rozpočtu finančních prostředků státního rozpočtu na jednotlivé kraje. K rozpisu rozpočtu na jednotlivé školy a školská zařízení slouží krajské normativy (viz. § 161 odst. 2 školského zákona), které jsou plně v kompetenci krajských úřadů. Členění krajských normativů, ukazatele rozhodné pro jejich stanovení apod. stanoví vyhláška č. 492/2005 Sb.,

o krajských normativech, ve znění pozdějších předpisů.²³

Při rozpisu rozpočtu postupuje příslušný krajský úřad a obec s rozšířenou působností dle směrnice MŠMT číslo 28 768/2005-45 ze dne 12. prosince 2005, kterou se stanoví závazné zásady, podle kterých provádějí krajské úřady rozpis finančních prostředků státního rozpočtu přidělovaných podle § 161 odst. 6 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle kterých provádějí obecní úřady obcí s rozšířenou působností návrhy rozpisů rozpočtů finančních prostředků státního rozpočtu podle § 161 odst. 7 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb.

Další zdroje ze státního rozpočtu

Školy získávají ze státního rozpočtu další účelové prostředky v rámci systému programového financování prostřednictvím rozvojových programů, tyto jsou specifikovány v § 163 školského zákona (program Region, program Hustota....).

Následující závěrečná kapitola teoretické části obsahuje platnou legislativu ve školství. Tato kapitola vymezuje rámeček pro další praktickou část.

²³ Srov.: *Vyhláška č. 47/2008 Sb., o krajských normativech* [online], [cit. 2010-03-05]. Dostupné na WWW: <http://www.msmt.cz/dokumenty/vyhlasiky-ke-skolskemu-zakonu>.

4 Legislativa ve školství

S účinností od 1. ledna 2005 právní úprava předškolního, základního, středního, vyššího odborného a jiného vzdělávání, byla soustředěna do nového (školského zákona), který tuto oblast školství fakticky kodifikoval, tzn. soustředil do jednoho hlavního školského zákona.

Věcnou problematiku školství pak se stejnou účinností doplnil i zákon o pedagogických pracovnících, který zrušil celou řadu právních předpisů, které oblast zejména míry vyučovací povinnosti učitelů a míry povinnosti výchovné práce ostatních pedagogických pracovníků ve školství a oblast odborné a pedagogické způsobilosti dosud upravovaly.²⁴

4.1 Základní legislativní rámec – školské předpisy

- ✓ Listina základních práv a svobod, usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- ✓ Ústava ČR, ústavní zákon č.1/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Mezi další právní předpisy patří zákony, které platí vždy ve znění pozdějších předpisů:

- ✓ zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) - (dál zkráceně jen školský zákon),
- ✓ zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona,
- ✓ zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů (dál zkráceně jen zákon o pedagogických pracovnících),
- ✓ zákon č. 383/2005 Sb., o výkonu ústavní výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů,
- ✓ zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání).

Pro školy a školská zařízení jsou také důležitá nařízení vlády, která platí vždy ve znění pozdějších předpisů a prováděcí vyhlášky:

- ✓ nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko - psychologické činnosti pedagogických pracovníků,

²⁴ GADASOVA, D. *Právo (vybrané pojmy a instituty)*. 1.vyd. Olomouc : Vydavatelství Univerzity Palackého, 2007. str.51. ISBN 80-85783-64-9.

- ✓ nařízení vlády č. 18/2006 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání (mění se jím nařízení vlády č. 689/2004 Sb.),
- ✓ vyhláška č. 672/2004 Sb., o ukončování studia ve středních školách a učilištích, která nabývá účinnosti 31. prosince 2004 (mění vyhlášku č. 442/1991 Sb.),
- ✓ vyhláška č. 10/2005 Sb., o vyšším odborném vzdělávání,
- ✓ vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví uznání náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy,
- ✓ vyhláška č. 16/2005 Sb., o organizaci školního roku,
- ✓ vyhláška č. 47/2005 Sb., o ukončování vzdělávání ve středních školách závěrečnou zkouškou a o ukončování vzdělávání v konzervatoři absolutoriem,
- ✓ vyhláška č. 71/2005 Sb., o základním uměleckém vzdělávání,
- ✓ vyhláška č. 374/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, která nabývá účinnosti dnem 1. září 2006 (mění vyhlášku č. 13/2005 Sb.),
- ✓ vyhláška č. 389/2006 Sb., o dokumentaci škol a školských zařízení, která nabývá účinnosti dnem 1. září 2006 (mění vyhlášku č. 364/2005 Sb.),
- ✓ vyhláška č. 422/2006 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o organizaci přijímacího řízení ke vzdělávání ve středních školách, která nabývá účinnosti dnem 29. srpna 2006 (mění vyhlášku č. 671/2004 Sb.),
- ✓ vyhláška č. 423/2006 Sb., o dalším studiu, popřípadě výuce, které se pro účely státní sociální podpory a důchodového pojištění považují za studium na středních nebo vysokých školách (mění vyhlášku č. 322/2005 Sb.),
- ✓ vyhláška č. 454/2006 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky (mění vyhlášku č. 48/2005 Sb.).

Dalšími důležitými předpisy jsou vnitřní předpisy vydávané MŠMT. Chronologický a platný seznam oborových předpisů je udržován v elektronické podobě na webové stránce <http://www.atre.cz/zakony/frame.htm>

Cílem práce není jen suše kompletovat a popisovat teoretické postupy ve státní správě, nýbrž přispět i vlastním empirickým, do jisté míry samozřejmě i subjektivním hodnocením, k okomentování kvality ekonomicko-právního postupu zřizovatele jako hospodáře se státním majetkem a financemi. Těmito informacemi se budu zabývat v následující praktické části a závěru.

II Praktická část

5 Cíle praktické části, použité metody zkoumání

5.1 Cíl práce

- ✓ posoudit právní a ekonomické možnosti města Králíky při integraci ZŠ a gymnázia,
- ✓ zvážit, zda integrace škol napomohla k udržení středního vzdělání v daném regionu,
- ✓ zhodnotit postup města Králíky a Pardubického kraje při převodu zřizovatelských kompetencí v návaznosti na školský rejstřík,
- ✓ ekonomická analýza nově vzniklého subjektu, včetně analýzy finančních toků (tento cíl je limitován tím, že není k dispozici dostatečně dlouhé časové období pro sledování uvedeného jevu).

5.2 Technika výzkumu

Jako techniku k získání co nejvíce objektivních informací o zkoumaném problému jsem zvolila analýzu dokumentů. Je to metoda, která spočívá v získávání informací z veškerých písemných záznamů o škole (a to jak oficiálních tak případně i neoficiálních). Zdrojem pro tuto analýzu jsou:

- ✓ dokumentace školy např. písemné přípravy na hodiny,
- ✓ deníky,
- ✓ hodnotící zprávy (ze strany ČŠI, zřizovatele, výroční zprávy, zprávy o hospodaření školy),
- ✓ koncepční a strategické dokumenty,
- ✓ výsledky ekonomických a demografických statistických zjištění.

Pro výzkum v této BP jsem pro datové podklady většinou použila údaje do roku 2008, případně do roku 2009 tak, jak byly postupně získávány z jednotlivých zdrojů (ČSÚ, UIV, MŠMT, město Králíky). Při studiu podkladů jsem také studovala zápisy z jednání rady města Králíky (dále jen RM), zastupitelstva města Králíky (dále jen ZM). Zápisy z jednání RM týkající se slučování, zřizování škol jsou neveřejné a jsou uloženy v budově Městského úřadu Králíky (odbor školství, kultury a tělovýchovy). Zápisy z jednání ZM jsou dostupné na webových stránkách města Králíky.

<http://www.kraliky.eu/index.php?navez=zapisy-ze-zastupitelstva-mesta&ids=177>

V dalším šetření byla vedle analýzy dokumentů použita metoda formou rozhovorů se třemi respondenty již zmiňovaných subjektů. Rozhovory se uskutečnily nezávisle na sobě. Nejprve byl rozhovor uskutečněn na MěÚ v Králíkách s vedoucím odboru školství, potom na Gymnáziu a ZŠ v Králíkách. Zvolila jsem rozhovor formou polostrukturovaného interview, neboť jsem se domnívala, že touto metodou mi bude poskytnuto maximální množství odpovědí. Další dokumenty v digitální a písemné podobě mi byly dodatečně dodány.

6 Popis regionu Králicka, demografický vývoj a jeho vliv na rozvoj školství v regionu

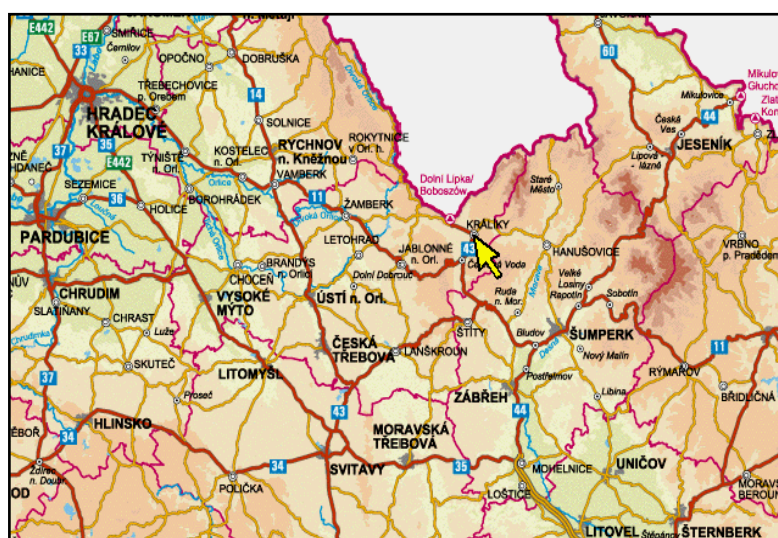
6.1 Region Králicko

Jedná se o region, který má špatnou dopravní obslužnost. Po roce 1990 zde došlo k rozpadu průmyslové výroby, z regionu postupně odcházejí ekonomicky aktivní obyvatelé, o umístění výrobních provozů do uvolněných prostor nemají zájem potencionální výrobci ani poskytovatelé služeb. Tato negativní skutečnost se tedy celkově promítá do různých oblastí mikroregionu (ekonomie, sociální struktura společnosti, tržního i veřejného sektoru).

Králicko je také specifické svou relativní geografickou odlehlostí, ze tří stran je obklopeno horskými soustavami (Orlické hory – Suchý Vrch; Králický Sněžník; pohoří Jeřáb). Relativní dostupnost regionu je pouze směrem do Polské republiky. Dalším faktorem úbytku obyvatel je bytová politika města Králíky. Město nevyužilo příležitosti získání státních dotací na výstavbu chráněných bytů, bytů sociálního charakteru. Tento trend je zcela opačný v sousední obci Červená Voda, kde se představitelé města snaží získat všechny věkové skupiny. Rozšiřuje se zde výstavba domova důchodců, zasíťované stavební parcely jsou mladým lidem prodávány za Kč 10,--/m² (je daná podmínka, že musí proběhnout kolaudace stavby do 3 let od zahájení). Město Králíky bohužel prodává stavební pozemky za Kč 450,--/m².

Na grafickém znázornění můžeme vidět geograficky znázorněnou polohu města Králíky.

Obr.č.1: Poloha Králík

Králicko patří k nejproblémovějším regionům v kraji z hlediska možností uplatnění na trhu práce. Registrovaná míra nezaměstnanosti zde v únoru 2010 činila 11,8 %. V ekonomické oblasti převažuje zastoupení ekonomických subjektů působících v odvětví zemědělství a lesnictví.

Komplexnost postižení je způsobena spolupůsobícími faktory. Území je neatraktivní k podnikatelskému investování, tudíž bez potřebných změn místní ekonomiky. Příčiny spočívají v nižší kvalifikaci a vzdělání obyvatel, menším soustředění obyvatel a dopravních nárocích. Není zde potřebný přebytek disponibilní pracovní síly, ani kupní síla nutná k rozvoji podnikání v drobných službách a místním obchodu. Také pro finanční služby jsou tato území - přes dílčí státní intervence - především riziková. Hloubka problémů a tempo zaostávání ukazují, že dílčí pozitivní změny mohou nastat nejdříve ve střednědobém horizontu. Pracovní místa s malou mírou kvalifikace ve svém důsledku znamenají nízký výdělek, přebytek pracovních sil nenutí zaměstnavatele zvyšovat mzdy.

Nepříznivá situace v regionu má vliv na odchod obyvatel v produktivním věku za prací z důvodu ukončení činnosti velkých podniků (Tesla Králíky, Hedva Králíky, Státní statek).

6.2 Přehled demografického vývoje na Králicku

Přehled změn počtu obyvatelstva na Králicku dokládá následující tabulka.

Tab. č. 4: Obyvatelstvo města Králík v letech 1993 – 2007 ²⁵

ROK	OBEC	STAV k 1.1.	STAV k 31.12.
1993	Králíky	4 888	4 863
1994	Králíky	4 863	4 855
1995	Králíky	4 855	4 883
1996	Králíky	4 883	4 846
1997	Králíky	4 846	4 807
1998	Králíky	4 807	4 837
1999	Králíky	4 837	4 820
2000	Králíky	4 820	4 812
2001	Králíky	4 812	4 786
2002	Králíky	4 786	4 682
2003	Králíky	4 682	4 674
2004	Králíky	4 674	4 631
2005	Králíky	4 631	4 603
2006	Králíky	4 603	4 588
2007	Králíky	4 588	4 570
Úbytek celkem			318

²⁵ Městský úřad, *odbor vnitřních věcí- přehled obyvatelstva* [cit. 2010-03-15] interní zdroj.

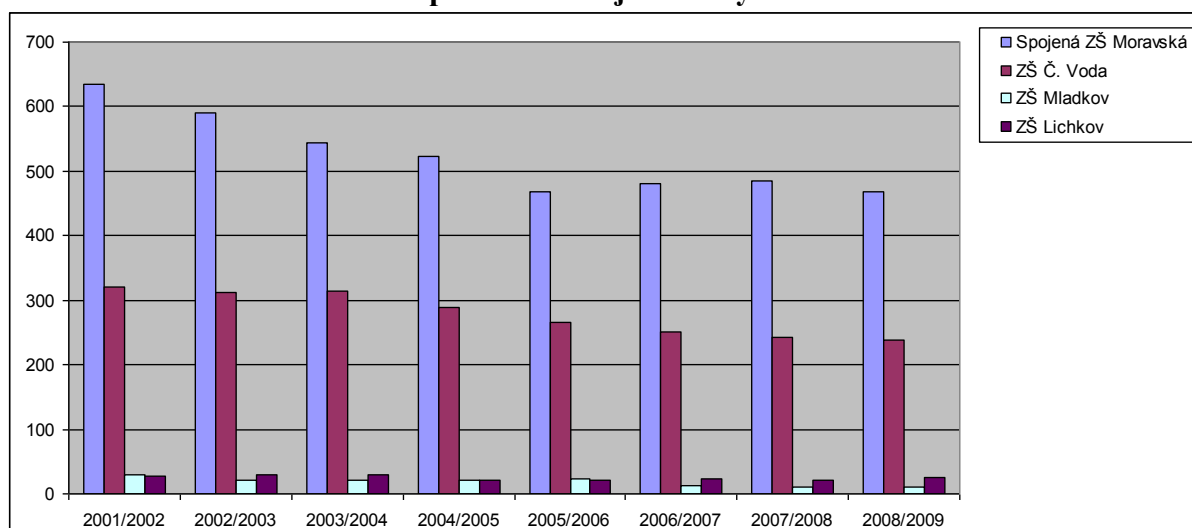
V tabulce a následujícím grafu je znázorněn přehled počtu dětí, které navštěvují jednotlivé ZŠ v regionu.

Tab.č. 5 Přehled počtu dětí na jednotlivých ZŠ ²⁶

Vývoj počtu dětí na školách (ZŠ Moravská jako sloučená škola se ZŠ 5.května)

	ZŠ Moravská	ZŠ Č. Voda	ZŠ Mladkov	ZŠ Lichkov
2001/2002	635	321	29	28
2002/2003	591	312	22	29
2003/2004	543	315	21	30
2004/2005	522	288	22	22
2005/2006	469	265	23	22
2006/2007	481	251	12	24
2007/2008	485	243	11	21
2008/2009	468	239	10	25

Graf č. 3: Grafické znázornění počtu dětí na jednotlivých ZŠ

Ve školním roce 2006/2007 došlo k mírnému zastavení propadu v počtu dětí na škole. Jedná se pouze o tzv. „nevěrohodný“ údaj. Zastavení propadu a mírný nárůst byl v důsledku zastavení odchodu dětí na víceleté gymnázium, kdy Pardubický kraj jako zřizovatel školy rozhodl o transformaci z 8-letého na 4-leté gymnázium. V současné době propad opět pokračuje, očekáváme zastavení propadu až ve školním roce 2010/2011.

²⁶ Městský úřad, odbor kultury a tělovýchovy, [cit. 2010-03-02] interní zdroj.

7 Základní informace o soustavě škol a školských zařízení ve městě a regionu

V roce 2003 bylo město Králíky zřizovatelem celkem 2 základních škol, 4 mateřských škol a jedné centrální školní jídelny (zásobuje i MŠ). Tyto subjekty mají od poloviny 90-tých let minulého století právní subjektivitu a jsou příspěvkovými organizacemi města. Organizace byly zřízeny podle zákona o obcích na základě ustanovení zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), konkrétně § 84, odst. 2, písm. d) s tím, že školský zákon v § 174 blíže specifikuje jaké druhy a typy škol může obec zřizovat.

V tomtéž roce před zahájením procesu reorganizace školské soustavy v regionu, se jednalo o tyto subjekty zřizované městem Králíky:

- ✓ ZŠ Králíky, Moravská 647, okres Ústí nad Orlicí,
- ✓ ZŠ Králíky, 5. května 412, okres Ústí nad Orlicí,
- ✓ ŠJ Králíky; MŠ Moravská, Králíky, okres Ústí nad Orlicí (školské zařízení, které poskytuje školní stravování předškolním zařízením formou rozvozu stravy, žákům základní školy a žákům gymnázia),
- ✓ MŠ Moravská, Králíky, okres Ústí nad Orlicí,
- ✓ MŠ Pivovarská, Králíky, okres Ústí nad Orlicí,
- ✓ MŠ Červený Potok, Králíky, okres Ústí nad Orlicí,
- ✓ MŠ Prostřední Lipka, Králíky okres Ústí nad Orlicí.

Dále na území města působily školy zřizované Pardubickým krajem a jedna škola zřizovaná MŠMT.

V případě Pardubického kraje se jednalo o tyto školy:

- ✓ Gymnázium Králíky (osmileté),
- ✓ SOUo Dolní Lipka (v denním studiu neposkytuje vzdělávání zakončené maturitní zkouškou),
- ✓ ZŠ praktická Králíky,
- ✓ ZUŠ Králíky.

V případě MŠMT se jedná o:

- ✓ Dětský domov se školou, zařízení je určeno pro žáky s nařízenou ústavní výchovou.

Z ostatních obcí v rámci regionu je zřizovatelem plně organizované ZŠ pouze obec Červená Voda, ostatní obce Lichkov a Mladkov jsou zřizovateli pouze 1. stupně ZŠ. Obec

Dolní Morava již není zřizovatelem školy (MŠ, ZŠ), pro zajištění předškolního a základního vzdělání využívá na základě dohody zařízení zřízená městem Králíky.

7.1 Identifikační údaje o zařízeních, které byly předmětem slučování

Základní škola Králíky, Moravská 647

kapacita ZŠ 480 dětí (16 tříd po 30 dětech)

kapacita ŠD 60 dětí

Učebny/sborovny: 16 učeben (5 pavilónů) ; 1x fyzika, 1x chemie/přírodopis, 1x kuchyň, 1x výpočetní technika, 1x hudební výchova, 1x tělocvična, 1x sportovní areál, 5 sboroven, 1x kancelář ředitele, 1x kancelář zástupce ředitele, 1x kancelář hospodářky, 1x kancelář mzdová účetní, 10 x kabinet

ŠD – nástavba nad školní jídelnou, 3 třídy, 1 x sborovna + kabinet

Základní škola Králíky, 5. května 412

kapacita ZŠ 320 dětí

kapacita ŠD 50 dětí

Učebny/sborovny: 12 učeben, z toho odborná výuka 5 učeben (matematika/výtvarná výchova, fyzika/chemie, německý jazyk/hudební výchova, dějepis/zeměpis, přírodopis/anglický jazyk)
Odborná výuka: výpočetní technika, skleník, kuchyňka, knihovna, tělocvična, ekologická pracovna

1x ředitelna, 1x sborovna, 1x kancelář hospodářky/výchovný poradce+ 1x technická místnost pro uklízečky, 1x místnost – školník

Kabinety 7x

Gymnázium Králíky

Zřizovatel Pardubický kraj, škola je umístěna v samostatném objektu, budova je majetkem města Králíky, Pardubický kraj platí městu Králíky nájem.

Kapacita 200 žáků: 6 kmenových učeben, 9 odborných učeben, 2 sborovny, 1 ředitelna, 1 archiv, 1 kancelář hospodářky, 1 klubovna, 4 kabinety, 1x pracoviště školníka, suterén. - suterén: šatny kotelna, tělocvična.

SOU Dolní Lipka

Zřizovatel Pardubický kraj, škola umístěna v samostatném areálu v místní části Dolní Lipka. Areál je majetkem Pardubického kraje, součástí areálu jsou samostatné budovy s dílnami pro praktickou výuku, internát, byty zaměstnanců. Škola poskytuje v denním studiu střední vzdělání s výučním listem. V nástavbovém studiu střední vzdělání s maturitní zkouškou. Problémem je skutečnost, že škola nemá povoleny maturitní obory pro denní studium, podle zákona č. 561/2004 Sb. § 83 odst. 1 musí škola v případě poskytování nástavbového studia mít zřízeno denní maturitní studium.

8 Analýza procesu slučování škol na Králicku

Pro celkový pohled na zkoumanou problematiku bylo důležité zjistit, co předcházelo a kdo byl iniciátorem pro sloučení jednotlivých subjektů zřizovaných stejným či rozdílným zřizovatelem. V rozhovorech s vedoucím odboru školství, kultury a tělovýchovy (dále jen OŠKT) jsem se dozvěděla, že tento návrh inicioval Pardubický kraj, který navrhoval různá opatření týkající se redukce sítě škol základních a středních.

Tímto problémem se začala zabývat školská komise.

Zkoumány byly tyto faktory:

- ✓ kvalita výchovně – vzdělávacího procesu při trvalém poklesu žáků a tomu odpovídajícím poklesu úvazků kvalifikovaných pedagogických pracovníků,
- ✓ ekonomický provoz škol,
- ✓ technický stav budov.

Školská komise byla seznámena se záměrem Pardubického kraje realizovat na Králicku redukcí soustavy středních škol spočívající v těchto opatřeních:

- ✓ transformace 8-letého gymnázia na 4-leté gymnázium
- ✓ spojení SOUo s jiným odborným učilištěm podobného profesního zaměření (Lanškroun).

Tento záměr Pardubického kraje byl projednáván v roce 2005 na zářijovém zastupitelstvu. Při tomto jednání nesouhlasil ředitel gymnázia s návrhem na spojení obou středních škol do jednoho subjektu a trval na zachování 8-letého gymnázia bez ohledu na klesající počty žáků plnících povinnou školní docházku. Zastupitelé města nepřijali v té době žádné usnesení týkající se návrhu transformace středního školství, pouze přijali deklaratorní usnesení s výzvou Pardubickému kraji na zachování nabídky středoškolského studia na Králicku.

V roce 2007 se potvrdil avizovaný nepříznivý statistický vývoj a pokračoval pokles počtu dětí s trvalým bydlištěm ve městě Králíky a v obcích regionu (stěhování za prací obyvatel v produktivním věku, nižší porodnost). Z tohoto důvodu navrhla školská komise zastupitelstvu města opatření i v oblasti základního a středního školství.

8.1 Návrhy opatření školské komise

- ✓ Při poklesu žáků ZŠ pod 420 před rokem 2008 sloučit obě základní školy do jednoho právního subjektu.
- ✓ Od školního roku 2008/2009 sloučit obě základní školy do jednoho právního subjektu s určením nástupnické organizace.
- ✓ Od školního roku 2009/2010 řešit otázku středního školství na Králicku dle uvedených variant:

1. Sloučení ZŠ do jednoho subjektu, samostatné gymnázium čtyřleté, samostatné SOUo. Spojením obou ZŠ vznikne subjekt o počtu 485 dětí (270 první stupeň, 215 druhý stupeň) s předpokládaným počtem 110 dětí ve školní družině. Tato varianta znamená řešení otázky základního školství, neřeší otázku středoškolského vzdělávání. U této varianty je riziko, že po transformaci na 4-leté gymnázium dojde vývojem k zániku gymnázia a následně i SOU.

2. Sloučení ZŠ do jednoho subjektu (zřizovatel město Králíky), spojení středních škol do jednoho subjektu (zřizovatel Pardubický kraj).

U základních škol – situace jako výše uvedená ve variantě 1. Spojením obou středních škol vznikne jeden subjekt zřizovaný Pardubickým krajem. Dojde pravděpodobně k postupnému snižování počtu dětí. Výhledově také hrozí vyklizení budovy na náměstí, na druhou stranu kraj optimálně využije areál v Dolní Lipce. Nový subjekt bude moci poskytovat nástavbové studium.

Tato varianta byla označena v analýze OŠKT MěÚ Králíky jako nejvhodnější s tím, že odbor školství doporučuje, aby nový subjekt změnil universální gymnaziální vzdělávání na vzdělávací program „lyceum“ (technicko ekonomické nebo přírodovědné zaměření).

3. Sloučení obou ZŠ a gymnázia do jednoho subjektu, SOUo samostatné.

Tuto variantu doporučil OŠKT realizovat pouze v případě, že kraj zřídí v SOUo maturitní třídu v denním studiu. Jenom tak bude mít SOUo šanci na případné přežití.

Problém slučování spojování příspěvkových organizací zřizovaných stejným zřizovatelem (obcí) řeší příslušné zastupitelstvo obce v rámci své kompetence dle § 84 odst. 2, písm. d) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích podle §27, odst. 7 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů:

Příspěvková organizace (dále jen ...PO) -sloučení, -splynutí,

-sloučení: příspěvková organizace A (PO-A), příspěvková organizace B (PO-B)

- rozhodnutí zřizovatele o sloučení
- práva a závazky PO-B přecházejí na PO-A
- zrušení zřizovací listiny PO-B
- odvolán ředitel PO-B, *konkurz na ředitele PO-A není, pokračuje ve funkci*

-splynutí: příspěvková organizace A (PO-A), příspěvková organizace B (PO-B) PO-A, PO-B

- rozhodnutí zřizovatele o zřízení nové PO-C, nová zřizovací listina
- rozhodnutí zřizovatele o splynutí
- práva a závazky PO-A, PO-B přecházejí na PO-C
- zrušení zřizovací listiny PO-A, PO-B
- odvolání ředitelů PO-A, PO-B, vyhlášen konkurz

Protože podle ustanovení § 27 odst. 7 zákona č. 250/2000 Sb., může dojít ke sloučení nebo splynutí pouze u příspěvkových organizací stejného zřizovatele, bylo nutné v případě rozhodnutí zastupitelstva města Králíky o převzetí zřizovatelské funkce ke gymnáziu připravit technické a právní řešení. Spojení dvou různých typů škol dvou různých zřizovatelů do jednoho subjektu lze řešit:

- a)** spojením dvou škol vznikne školská právnická osoba, kde zřizovatelem ZŠ je město Králíky, zřizovatelem gymnázia kraj (§§ 124 a následující školského zákona),
- b)** příspěvková organizace s jedním zřizovatelem.

Varianta a)

nebyla dle sdělení vedoucího odboru školství MěÚ Králíky Pardubickým krajem akceptovatelná, proto se odbor školství MěÚ Králíky a právní oddělení odboru školství krajského úřadu začalo zabývat řešením podle varianty b).

Varianta b)

v obecné rovině znamená, že dojde u jednoho zřizovatele ke zrušení organizace se všemi právními důsledky (jako je např. likvidace účetnictví, vyplacení odstupného zaměstnancům atd.) a u druhého zřizovatele vznikne nová organizace.

Toto řešení bylo nepřijatelné z několika důvodů:

- ✓ při vyplacení odstupného zaměstnancům gymnázia a jejich následném zaměstnání v jiné škole by došlo ke zbytečnému plýtvání penězi státního rozpočtu a znamenalo by to zároveň neplánované zvýšené výdaje z přidělených finančních prostředků na mzdy,
- ✓ zápis nové organizace do školského rejstříku s nutností splnění všech náležitostí dle § 141 – 159a (termíny, stanovisko příslušných státních orgánů – hasiči, hygienická služba, nutnost předložení učebních plánů, splnění podmínky dle § 179 odst. 4, písm. d) školského zákona). Pokud by bylo postupováno podle tohoto řešení, mohlo dojít k tomu, že správce školského rejstříku neprovede převod v řádném termínu a škola by neobdržela finanční prostředky ze státního rozpočtu na platy zaměstnanců.

Protože obě školy byly zařazeny do školského rejstříku a podle § 143 odst. 2 vede pro školy školský rejstřík MŠMT, bylo po konzultacích s pracovníky MŠMT rozhodnuto provést případné spojení obou škol na základě písemné dohody obou samospráv s tím, že tato dohoda bude tvořit přílohu k žádosti o zápis změny ve školském rejstříku.

Návrh znění dohody přikládám v příloze (totožný s originálním dokumentem uloženým na odboru školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Králíky viz příloha č. 1).

Na základě politických jednání jednotlivých zastupitelů zastupitelstvo města Králíky v delším časovém horizontu schválilo postupně jednotlivá dílčí opatření reorganizace školské soustavy takto:

8.2 Výpisy jednotlivých usnesení zastupitelstva města Králíky

(Zastupitelstvo města...dále jen ZM), (Rada města...dále jen RM), (Městský odbor ...dále jen MO).

ZM/2008/01/015: ZM schvaluje sloučení PO ZŠ Králíky, Moravská 647, okres Ústí nad

Orlicí IČO 49314629 a ZŠ Králíky, 5. května 412, okres Ústí nad Orlicí, IČO 49314637 jako nástupnickou organizaci sloučených příspěvkových organizací vyhláší zastupitelstvo města Králíky příspěvkovou organizaci ZŠ Králíky, Moravská 647, okres Ústí nad Orlicí IČO 49314629 s detašovaným pracovištěm v ulici 5. května 412. Na nástupnickou organizaci přechází všechna práva a povinnosti včetně práv a povinností z pracovněprávních vztahů zrušené příspěvkové organizace ZŠ Králíky, 5. května 412, okres Ústí nad Orlicí, IČO 49314637. ZM ruší k 30. 06. 2008 zřizovací listinu ZŠ Králíky, 5. května, Ústí nad Orlicí. Hlasování: 13:0:1 (schváleno)

ZM/2008/01/016: ZM ukládá OŠKT a MO vypracovat zřizovací listinu nového subjektu a RM připravit dle vyhlášky č. 54/2005 Sb. výběrové řízení na ředitele sloučeného subjektu. Hlasování: 14:0:0 (schváleno)

Poznámka k bodu ZM/2008/01/016 – usnesením RM bylo výběrové řízení na ředitele sloučených škol koncipováno již s ohledem na připravované převzetí zřizovatelské funkce ke gymnáziu. V rámci výběrového řízení museli účastníci řízení předložit koncepci zaměřenou na rozvoj základního a středního školství regionu v podmínkách sloučené školy.²⁷ Vlastní text vyhlášeného výběrového řízení tvoří přílohu této práce. (viz příloha č. 2).

ZM/2007/10/225: ZM schvaluje zřízení čtyřletého gymnázia při sloučené základní škole Pod názvem „Základní škola a Gymnázium Králíky“ s účinností od 1. 7. 2009 a ukládá OŠKT zahájení procesu registrace dalšího vzdělávacího stupně.²⁸ Hlasování: 14:0:0 (schváleno)

ZM/2009/04/074: ZM schvaluje „Dohodu o převodu činností, majetku a práv a povinností s převáděnými činnostmi souvisejících“ mezi městem Králíky a Pardubickým krajem. Hlasování: 10:1:2 (schváleno)

ZM/2009/04/075: ZM zřizuje při stávající základní škole školní klub a schvaluje předložené úplné znění zřizovací listiny příspěvkové organizace z důvodu rozšíření ředitelství základní

²⁷ *Městský úřad Králíky* [online], [cit. 2010-03-15]. Dostupné na WWW: <http://www.kraliky.eu/data/ext-851.doc>.

²⁸ *Městský úřad Králíky* [online], [cit. 2010-03-15]. Dostupné na WWW: <http://www.kraliky.eu/data/ext-836.doc>.

školy o druh školy poskytující střední (gymnaziální) vzdělání s názvem „Gymnázium a základní škola Králíky“ a ukládá vedoucímu odboru školství podat žádost o provedení změn ve školském rejstříku včetně provedení změn v evidencích ČSÚ a orgánů státní správy v součinnosti s odborem školství krajského úřadu.²⁹

Hlasování: 12:1:1 (schváleno)

Protože samospráva města Králíky rozhodla o převzetí zřizovatelské funkce ke gymnáziu, jmenovaly samosprávné orgány obou územních celků k 1. 9. 2008 společnou komisi pro provedení realizace převodu zřizovatelské funkce gymnázia na město Králíky. Za město Králíky byl jmenován členem přípravné komise Bc. Jan Divíšek, vedoucí odboru školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Králíky. Komise připravila společný harmonogram závazný pro školy a jednotlivé zřizovatele. Kopie harmonogramu je přiložena v příloze (viz příloha č. 3).

Obecně lze konstatovat, že uložené úkoly dle harmonogramu prací byly splněny (občas mimo stanovený termín z důvodu přeložených zasedání zastupitelstva samosprávných orgánů). Správce školského rejstříku na základě vyplněné žádosti doložené potřebnými přílohami provedl zápis změny ve školském rejstříku a od 1. 7. 2009 se gymnázium stalo součástí ředitelství školy zřizované městem Králíky s názvem Gymnázium a základní škola Králíky.

Zastupitelé města postupovali při reorganizaci školské soustavy v oblasti základního vzdělávání správně. Snižování počtu dětí znamená pro samostatné školy snižování státních finančních prostředků na platy zaměstnanců škol (výdaje na platy zaměstnanců škol jsou hrazeny z finančních prostředků MŠMT). I když obě školy v otázce přijímání žáků k povinné školní docházce úzce spolupracovaly, docházelo v poslední době k „přetahování“ žáků a v některých případech i k nekorektnímu porovnávání vzdělávací nabídky ze strany konkurenční školy na veřejnosti. Spojením obou škol v podmínkách menšího města došlo ke sjednocení výchovně vzdělávacího procesu a ke zlepšení nabídky volno-časových aktivit poskytovaných školou. Spojená škola má mimo plného příspěvku na provozní výdaje od zřizovatele zároveň více finančních prostředků na nákup školních pomůcek z prostředků ONIV (státní rozpočet).

²⁹ *Městský úřad Králíky*, [online], [cit. 2010-03-15]. Dostupné na WWW: <http://www.kraliky.eu/data/ext-1797.doc>.

Při realizaci procesu slučování základních škol a gymnázia se jako největší problém podle sdělení kompetentních orgánů (ředitel školy, vedoucí odboru školství MěÚ) ukázaly problémy v oblasti mezilidských vztahů. Před vlastním zahájením procesu slučování škol navštívili vedoucí pracovníci obou škol a zástupci města Králíky ZŠ ve městě Jeseník, kde dříve proběhlo sloučení tří základních škol do jednoho subjektu. Na této schůzce bylo doporučeno, že sloučení škol negativně vnímají tyto skupiny:

- ✓ žáci 2.stupně ZŠ, kde se zejména jedná o 8. a 9. ročník ZŠ. U těchto věkových skupin jsou vytvořeny v rámci jednotlivých třídních kolektivů dílčí skupiny s úzkou vzájemnou vazbou. V tomto případě, ale byla situace v Králíkách jiná než v Jeseníku, kde musely třídní kolektivy různě spojovat. V případě Králík nebylo nutné slučovat děti do méně tříd.
- ✓ pedagogický sbor,
- ✓ rodiče žáků.

Vedení obou ZŠ následně i gymnázia provedla na základě získaných poznatků o procesu sloučení taková opatření, aby nebyly narušeny mezilidské vztahy. Pedagogové obou škol byli dopředu seznámeni s předpokládaným pracovním zařazením včetně přehledného zpracování plánovaného obsazení úvazků. Žákům škol byla představena koncepce spojené školy. Veřejnost byla informována o probíhajícím procesu v městském zpravodaji.

I přes občasné dílčí problémy nebyl při převodu práv a kompetencí narušen výchovně vzdělávací proces a nový subjekt zřizovaný městem Králíky s názvem Gymnázium a základní škola Králíky od 1. 7. 2009 je plně funkční.

Podle mého názoru by bylo vhodnější ze strany města Králíky realizovat pouze reorganizaci základní soustavy škol jím zřizovaných. Zároveň se domnívám, že vedení města mělo působit na ředitele obou středních škol, aby podpořili proces sloučení těchto škol do jednoho silného celku a požadovat po Pardubickém kraji jako zřizovateli soustavy středních škol provést takové kroky, které by znamenaly zachování středoškolského studia zakončeného maturitní zkouškou v regionu. Město Králíky mělo zároveň využít situace spojené s transformací 8-letého gymnázia na 4-leté gymnázium k tlaku na zřízení vyššího odborného studia zaměřeného na strojírenství.

9 Ekonomická analýza sloučení škol na Králicku

Sloučením dvou škol dojde bezesporu k narušení různých zaběhnutých socioekonomických schémat. Mám tím na mysli působení na rodiny žáků, pedagogických a provozních zaměstnanců, přes působení na různé společensko-právní či „neprávní“ subjekty až po závažné ekonomické dopady v rámci regionu. Těmito ekonomickými aspekty se zabývám v následující kapitole.

Ekonomické ukazatele - dopady sloučení na provozní výdaje města.

Sloučení obou základních škol v roce 2008 se v rozpočtu města neprojevalo ihned snížením výdajů na provoz školy /viz. tabulka č. 6/. Důvodem byla nutnost stavební rekonstrukce prostor v objektu 5. května 412 z důvodu realizace požadavku hygienické služby (přestavba toalet v přízemí budovy). Tuto rekonstrukci bylo nezbytné provést na základě končící výjimky ze strany orgánů hygienické služby, rekonstrukce toalet a úprava učeben probíhala o hlavních prázdninách v roce 2009. Od září 2009 zároveň došlo k navýšení provozních výdajů na provoz třetí budovy (budova gymnázia). Na druhou stranu byly sníženy výdaje týkající se kancelářského provozu, což po teoretickém odečtu těchto nákladů znamená snížení provozního příspěvku na provoz spojených škol. Tato skutečnost je patrná při pohledu na návrh rozpočtu pro rok 2010 (tabulka č. 6), kde jsou zapracovány provozní výdaje pro všechny tři spojené školy. Celkový provozní příspěvek na školy je v rozpočtu města vždy ponížen o refundaci z okolních obcí (úhrada poměrných neinvestičních výdajů za žáky s trvalým bydlištěm na území jiné obce).

Tab.č. 6 Přehled poskytovaného příspěvku na provoz ZŠ z rozpočtu města Králíky³⁰

Rok	2005	2006	2007	2008 ¹⁾	2009 ²⁾	2010 návrh
ZŠ Moravská celkový příspěvek na provoz						
Příspěvek ze stát.rozp. (příspěvky na žáka)	374 851	342 426	368 618	357 453	666335	
Příspěvek z rozp.města	1 425 149	1 527 574	2 105 000	2 762 821	3 800 000	4 370 000
Refundace obcí do městského rozpočtu	143 008	151 732	165 861	207 321	448 662	
Počet dětí	299	263	271	256	468	
ZŠ 5. května celkový příspěvek na provoz						
Příspěvek ze stát.rozp. (příspěvky na žáka)	279 572	268 212	285 642	319 753	0	
Příspěvek z rozp.města	823 428	961 788	1 286 000	644 179	0	
Refundace obcí do městského rozpočtu	109 120	150 500	176 120	124 384	0	
Počet dětí	223	206	210	229	0	

1) od 1. 7. 2008 sloučeny obě základní školy

2) od 1. 7. 2009 převzata zřizovatelská funkce ke gymnáziu (třetí budova)

Od 1. 7. 2008, kdy proběhlo sloučení obou ZŠ v jeden subjekt, probíhá vzdělávací proces ve dvou budovách takto:

- budova ZŠ Moravská – poskytuje vzdělání na 2. stupni povinné školní docházky,
- budova ZŠ 5. května – poskytuje vzdělání na 1. stupni povinné školní docházky.

V tabulce chybí ekonomické údaje gymnázia. Jedná se o to, že samostatná budova gymnázia se nachází na Velkém náměstí č. p. 367, Králíky. Budova je majetkem města Králíky.

Do 30. 6. 2009 platil zřizovatel (Pardubický kraj) městu Králíky nájem z této budovy, který činil 289.000,-Kč. Tato částka byla každoročním příjmem rozpočtu města. Stručný přehled výdajů je zobrazen v následující tabulce za uvedené tři roky.

³⁰ Městský úřad - odbor kultury a tělovýchovy, [cit. 2010-03-02]. Interní zdroj.

Tab. č. 7: Přehled finančních výdajů na provoz a mzdy Gymnázia ³¹

Rok	2005	2006	2007
Mzdové výdaje	4 400 000	4 544 383	4 086 200
ONIV	1 745 000	1 810 617	1 998 400
Celkové neinvestiční výdaje	6 145 000	6 355 000	6 084 600
Prostředky na provoz	1 612 000	1 331 000	1 440 000
Celkem provoz a mzdy	7 757 000	7 686 000	7 524 600
Počet dětí	199	170	136

Z uvedené tabulky je patrné, jakým způsobem docházelo k čerpání finančních prostředků na gymnázium ve sledovaném období. Přechodem z 8-letého gymnázia na 4-leté došlo k úbytku dětí. Prostředky na mzdy v důsledku normativního principu přirozeně klesaly, kdežto prostředky na provoz (energie – voda, plyn, elektrika, a další) byly téměř konstantní.

³¹ *Gymnázium Králíky*, [online], [cit. 2010-03-15]. Dostupné na WWW: <http://www.gymnkral.orlicko.cz/Dokumenty/VZ0708.pdf>.

10 Analýza spokojenosti vedoucích pracovníků, učitelů a žáků

10.1 Rozhovor s ředitelem školy, zástupcem gymnázia a vedoucím OŠKT

Po již uskutečněném sloučení mi přišlo přínosné oslovit jednotlivé představitele subjektu které byly předmětem sloučení a zeptat se jich, jak vnímali procesy, které tomuto sloučení předcházely. Položila jsem shodné otázky všem dotčeným respondentům. Následuje tedy přehled daných otázek a poté doslovné citace odpovědí všech respondentů.

Respondentům byly položeny stejné otázky:

1. Město Králíky rozhodlo o sloučení obou základních škol. Mělo být zachováno samostatné 8-leté gymnázium?
2. Domníváte se, že bylo vhodnější zachovat 8-leté gymnázium a sloučit ho se ZŠ 5. května 412 s tím, že ZŠ Moravská by dále „fungovala“ jako samostatná škola?
3. Je podle vašeho názoru možné zajistit provoz samostatného 4-letého gymnázia na Králicku?
4. Jaký je váš názor na spojení gymnázia a základní školy?
5. Co si myslíte o neuskutečněném spojení středních škol (SOUo a Gymnázia). Když tato varianta se zdála být „nejvhodnější“?

Odpovědi respondentů:

Otázka č. 1

Město Králíky rozhodlo o sloučení obou základních škol. Mělo být zachováno samostatné 8-leté gymnázium?

Zástupce řed. pro gymnázium: Gymnázium mělo být zachováno, poskytuje kvalitnější vzdělání již v nižším stupni gymnázia oproti 2. stupni ZŠ, dětí je v regionu dostatek, hlásí se nám stále plný počet.

OŠKT MěÚ: V současných demografických podmínkách našeho regionu není možné provozovat 8-leté gymnázium. Dochází k „vylidňování“ 6.tříd ZŠ.

Ředitel školy: Škola se potýká s propadem žáků, odchází silné ročníky a přichází slabší ročníky do 1. třídy ZŠ. Další odliv žáků přechodem na gymnázium znamená další snížení finančních prostředků na platy. Škola musela snížit úvazky.

Otázka č. 2

Domníváte se, že bylo vhodnější zachovat 8-leté gymnázium a sloučit ho se ZŠ 5. května 412 s tím, že ZŠ Moravská by dále „fungovala“ jako samostatná škola?

Zástupce řed. pro gymnázium: Ano i takto bylo možné situaci řešit.

OŠKT MěÚ: Jedná se o stejný problém jako v případě otázky č. 1. Dojde pouze k vytvoření odlišné vzdělávací nabídky a děti v rámci daného školského obvodu budou mít výhodu. Důvodem je malý počet dětí v regionu. Jiná situace je např. u takto koncipované školy v Konicích, kde je výhodné položení města v centru regionu, je zde dobrá dopravní obslužnost a v regionu žije více obyvatel.

Ředitel školy: Pokud porovnáme počty žáků, tak zjistíme, že lze ve městě vytvořit pouze dvě třídy daného ročníku z celkové populace. Nedovedu si představit, že žáci přijatí k plnění povinné školní docházky na jedné škole budou nuceni přecházet v případě nepřijetí ke studiu na víceletém gymnáziu na druhou základní školu. Podle stávajících zkušeností stejně část studentů po absolvování nižšího stupně gymnázia odchází na jiné střední školy v regionu (bez přijímacího pohovoru – přestupují na jinou střední školu).

Otázka č. 3

Je podle vašeho názoru možné zajistit provoz samostatného 4-letého gymnázia na Králicku?

Zástupce ředitele gymnázium: NE

OŠKT MěÚ: NE, nelze předpokládat, že žáci chtějí po ukončení ZŠ studovat na gymnázium. Problémem regionu je špatná dopravní obslužnost.

Ředitel školy: NE

Otázka č. 4

Jaký je váš názor na spojení gymnázia a základní školy?

Zástupce řed. pro gymnázium:

Spojením školy poskytující všeobecné gymnaziální vzdělání se základní školou dochází k přirozené návaznosti vzdělávacích programů pro děti, které mají zájem získat universální vzdělání a chtějí dále studovat VŠ.

OŠKT MěÚ: Toto je vhodné pro případ, že v regionu není jiná střední škola a obyvatelé mají zájem na udržení středoškolského studia.

Ředitel školy: Bude docházet k „dotování“ platů pedagogů na střední škole z celkového objemu platů na úkor platů pedagogů ze základní školy.

Otázka č. 5

Co si myslíte o neuskutečněném spojení středních škol (SOUo a Gymnázia). Když tato varianta se zdála být „nejvhodnější“?

Zástupce řed. pro gymnázium: Pokud by se toto sloučení uskutečnilo, domnívám se, že by došlo ke snížení vážnosti gymnaziálního vzdělávání

OŠKT MěÚ: Tato varianta byla odborem školství prosazována. Po přijetí konečného rozhodnutí samosprávným orgánem nebudeme tuto otázku hodnotit.

Ředitel školy: Spojení středních škol bylo navrženo všemi řediteli základních škol v roce 2005 na zářijovém zastupitelstvu (ZŠ Moravská, ZŠ 5. května a ZŠ Červená Voda), tato varianta mi přišla pro udržení středního vzdělání na Králicku jako neoptimálnější.

Vyhodnocení:

Z odpovědí respondentů můžeme sledovat, jejich odlišné názory na proces slučování škol a na zachování středního vzdělání v regionu. Respondenti ve většině případů při pohovoru doplnili své odpovědi vysvětlením svého pohledu na danou problematiku. Podle mého názoru lze na základě jejich odpovědí popsat, jak řešení problému zachování 8-letého gymnázia vidí zástupce státní správy ve školství, jaký je pohled ředitele základní školy a jak vidí problém dotčená rušená škola.

Otázka č. 1

Město Králíky rozhodlo o sloučení obou základních škol. Mělo být zachováno samostatné 8-leté gymnázium?

Vedoucí OŠKT a ředitel základní školy poukázali na propad dětí v ZŠ odchodem na 8-leté gymnázium s tím, že snížení počtu dětí znamená snížení mzdových prostředků a tím i snižování počtu zaměstnanců. Podle vedoucího odboru OŠKT dochází na obou druhých škol k propadu úrovně vzdělávání. Na jedné straně dochází k odchodu „tahounů“ z obou tříd ZŠ, na druhé straně gymnázium nabírá nyní i žáky, kteří v 5. třídě ZŠ studují jako průměrní až podprůměrní žáci. Naproti tomu vedení gymnázia je přesvědčeno o nutnosti zachovat podle jejich názoru „lepší studijní nabídku.“

Z rozboru zápisů zastupitelstva, které řešilo problém možného zrušení školy s řediteli všech škol našeho regionu vyplývá, že vedení gymnázia nepředložilo žádný návrh na řešení situace a po celou dobu (i nyní) trvalo na zachování 8-letého gymnázia v Králíkách bez ohledu na skutečnost, že 8-leté gymnázium je výběrová škola pro talentované děti.

Otázka č. 2

Domníváte se, že bylo vhodnější zachovat 8-leté gymnázium a sloučit ho se ZŠ 5. května 412 s tím, že ZŠ Moravská by dále „fungovala“ jako samostatná škola?

Z odpovědi zástupce gymnázia opět vyplývá, že zaměstnanci gymnázia se nesnažili hledat řešení, ale snažili se spíše si zachovat vlastní pracovní pozice bez ohledu na kvalitu vzdělávacího procesu. Škola by přijala k plnění povinné školní docházky děti ze svého správního obvodu. Ředitel školy by vyhlásil přijímací zkoušky do 1. ročníku víceletého gymnázia. V případě převisu poptávky a předpokládanému přijetí úspěšnějších žáků z jiných

škol (druhá městská ZŠ, ZŠ Červená Voda, ZŠ Štíty, ZŠ Jablonné n. Orlicí) by muselo dojít k přesunu nepřijatých žáků na druhou základní školu. V případě nesouhlasu zákonných zástupců by došlo k vyliďnění druhé základní školy. Řešením by zde podle mého názoru bylo pouze to, že v tomto případě by spojená ZŠ musela být pouze neúplná, to jest pouze 1. ročník ZŠ spojený s 8-letým gymnáziem.

Otázka č. 3

Je podle vašeho názoru možné zajistit provoz samostatného 4-letého gymnázia na Králicku?

Všichni respondenti správně vyhodnotili skutečnost, že by takto koncipovaná samostatná střední škola nedokázala v podmínkách našeho regionu naplnit potřebné počty žáků. Důvodem je skutečnost, že ne všechny děti z našeho regionu mají zájem o všeobecné vzdělání. Podle dlouhodobé zkušenosti ředitele školy část dětí odchází do středních škol poskytujících odborné vzdělání zaměřené na cestovní ruch, pohostinství. Méně nadaní žáci většinou přecházejí na školy poskytující střední vzdělání zakončené výučním listem (opravárenství, stavebnictví atd.).

Otázka č. 4

Jaký je váš názor na spojení gymnázia a základní školy?

Podle názoru vedoucího odboru školství se jedná o jednu z možností řešení situace. V analýze zpracované zastupitelstvu města a školské komisi odbor předložil několik variant. Podle sdělení vedoucího odboru školství svým rozhodnutím zastupitelstvo města jednoznačně deklarovalo snahu zachovat nabídku středoškolského studia v podmínkách strukturálně postiženého regionu. Ředitel základní školy se podle doplňující odpovědi zatím zcela neztotožnil se spojením základní školy s jiným typem školy s tím, že předpokládá v případě nižšího počtu žáků na střední škole nutnost „dofinancovat“ potřebné mzdové prostředky z celkového objemu na platy. Vedení gymnázia při této odpovědi správně vyhodnotilo skutečnost, že v podmínkách našeho regionu samostatné gymnázium je neudržitelné z důvodu poklesu kvality výuky. Důvodem je skutečnost, že v případě nižšího počtu studentů dojde ke snížení potřebného objemu mzdových prostředků a škola nebude mít potřebné finanční prostředky na zajištění kvalifikovaných úvazků.

Otázka č. 5

Co si myslíte o neuskutečněném spojení středních škol (SOUo a Gymnázia), když tato varianta se zdála být „nejvhodnější“?

Odpovědi na tuto otázku opět vyplývají z rozdílného názorového stanoviska jednotlivých respondentů.

V dalším průzkumu jsem se zaměřila na žáky, studenty a učitele, kdy jsem zjišťovala jejich názory na sloučení škol a dopady, které to přineslo pro ně samotné. Studentům a žákům jsem položila dotazník s danými otázkami a výběrem ze tří možných odpovědí. Přehled jednotlivých odpovědí je zaznamenán v tabulce.

10.2 Dotazník pro žáky 8.třídy ZŠ a studentů oktávy na gymnáziu.

Dotazník

1. Pocítil (a) jsem změnu při sloučení škol

- A. ano
- B. nevím
- C. ne

2. Změnu hodnotím

- A. pozitivně
- B. neutrálně
- C. negativně

3. Myslím si, že úroveň mé školy je

- A. vysoká
- B. průměrná
- C. nízká

4. Výběr volitelných předmětů je na škole

- A. dostatečný
- B. průměrný
- C. nedostatečný

5. Přístupy jednotlivých učitelů ve výuce jsou

- A. vynikající
- B. průměrný
- C. laxní

Tab. č. 8: Výsledky dotazníku žáků a studentů

Otázky	Odpověď A	Odpověď B	Odpověď C	Celkem
1.	3	7	40	50
2.	6	37	7	50
3.	9	39	2	50
4.	12	36	2	50
5.	19	26	5	50

Vyhodnocení:

Z uvedeného vyplývá, že pro žáky a studenty sloučení škol mělo zcela zanedbatelný význam. Je však zarážející, že úroveň školy hodnotí z celkově oslovených 50 respondentů 39 spíše jako průměrnou a také, že výběr předmětů je spíše průměrný. Pedagogové v tomto dotazníkovém šetření byli hodnoceni průměrně ba či spíše lépe.

V dalším dotazníkovém šetření jsem oslovila 15 vybraných pedagogů z Gymnázia a Základní školy. Pomocí dotazníku jsem chtěla zjistit jejich názory na sloučení škol. Ve skupině byly zastoupeny jak ženy, tak i muži, různé věkové kategorie a pedagogové jak aprobovaní, tak i neaprobovaní. Položeny byly následující otázky.

10.3 Dotazník pro učitele

Dotazník

1. Sloučení škol hodnotím

- A. pozitivně
- B. neutrálně
- C. negativně

2. Počet mnou vyučovaných předmětů
 - A. vzrostl
 - B. zůstal stejný
 - C. klesl

3. Domnívám se, že zachování gymnázia v budoucnu je
 - A. reálné
 - B. neodhadnutelné
 - C. nereálné

4. Mé finanční ohodnocení v souvislosti se sloučením škol
 - A. vzrostlo
 - B. zůstalo stejné
 - C. kleslo

5. Na sloučení škol mi zejména vadí

Tab. č. 9: Výsledky dotazníku učitelů

Otázky	Odpověď A	Odpověď B	Odpověď C	Celkem
1.	1	4	10	15
2.	9	6	0	15
3.	1	5	9	15
4.	0	9	8	15
5.				

Vyhodnocení:

Tato skupina respondentů hodnotí sloučení škol negativně, většině pedagogů stoupl počet vyučovacích hodin v důsledku úbytku pedagogů tak, aby mohly být zachovány jejich úvazky. Pedagogové jsou skeptičtí i do budoucna, protože velikost Králicka nedává předpoklad pro naplnění tříd 4-letého gymnázia. Mzdy pedagogů díky poklesu osobního ohodnocení spíše stagnují. Pátou otázku jsem ponechala otevřenou a učitelé nejčastěji uváděli problém přechodu mezi jednotlivými budovami škol z důvodu časové náročnosti těchto přesunů. Jako další aspekty uvedli nedostatek finančních prostředků pro zkvalitnění výuky, snížení nároků na žáky a studenty.

Cílem provedeného průzkumu bylo získat přehled názorů představitelů státní správy ve školství, pracovníků školy procházející reorganizací, ředitelství sloučené školy a pokusit se interpretovat pohledy těchto stran na danou problematiku. Při zpracování a vyhodnocení odpovědí jsem zjistila, že mimo odborných názorů na spojení dvou různých typů škol existují i velmi subjektivní pohledy na danou problematiku. Je otázkou do jaké míry je odborný pohled odborný a kdy se ze subjektivního názoru může stát myšlenka všeobecného názoru. Obzvláště v dnešní regionální a vlastně i celostátní politice. Nicméně „laické“ názory jsou motivovány zejména existenčními aspekty, popř. sousedskými sympatiemi, či příslušností k různé socioekonomické skupině s různým zaměřením.

11 Hodnocení praktické části

11.1 Posouzení právních a ekonomických možností města Králíky při integraci ZŠ a gymnázia

Na celý proces reorganizace školské soustavy týkající se základního a středního vzdělávání na Králicku lze pohlížet z několika hledisek. Z kapitoly 8 lze učinit závěr, že právní řešení procesu převzetí gymnázia proběhlo formou převodu práv a kompetencí od jiného zřizovatele. Tento krok znamenal urychlení celého procesu, než kdyby město Králíky nově zřizovalo střední školu při stávající základní škole.

11.2 Zvážení, zda integrace škol napomohla k udržení středního vzdělání v daném regionu

Město Králíky převzetím zřizovatelské funkce ke gymnáziu částečně vyřešilo problémy spojené s otázkou zachování středního vzdělání v regionu. Tento vstřícný krok ze strany města vůči původnímu zřizovateli, to jest Pardubickému kraji, je vhodné využít k dalším krokům nezbytným k zachování druhé střední školy v regionu. Požadavky města, škol, veřejnosti, zaměstnavatelů je nutné směřovat do požadavku zřídit vyšší odborné studium technického směru při střední odborné škole opravárenské. Tento návrh vychází i z požadavků trhu práce na kvalifikovanou odbornou sílu.

11. 3 Hodnocení postupu města Králíky a Pardubického kraje při převodu zřizovatelských kompetencí v návaznosti na školský rejstřík

Obě školy byly zařazeny do školského rejstříku a podle § 143 odst. 2, vede pro školy školský rejstřík MŠMT, bylo po konzultacích s pracovníky MŠMT rozhodnuto provést případné spojení obou škol na základě písemné dohody obou samospráv s tím, že tato dohoda bude tvořit přílohu k žádosti o zápis změny ve školském rejstříku. Obecně lze konstatovat, že uložené úkoly dle harmonogramu prací byly splněny (občas mimo stanovený termín z důvodu přeložených zasedání zastupitelstva samosprávných orgánů). Správce školského rejstříku na základě vyplněné žádosti doložené potřebnými přílohami provedl zápis změny ve školském rejstříku.

11. 4 Ekonomická analýza nově vzniklého subjektu, včetně analýzy finančních toků

Ekonomické hledisko celého procesu sloučení se zdá být pozitivní a v celkovém měřítku znamená snížení provozních výdajů města na provoz sloučených škol. Zda bylo sloučení škol efektivní po stránce ekonomické ukáže až budoucnost, kdy budou k dispozici potřebná data a údaje k porovnání a vyhodnocení.

11. 5 Návrh pro rozvoj systému vzdělávací nabídky v regionu

Méně šťastným řešením zachování existence gymnázia bylo připojení střední školy k základní škole v podmínkách existence druhé střední školy v regionu. Město Králíky mělo prvotně ponechat řešení na původním zřizovateli obou středních škol. Podle informací ze školského odboru krajského úřadu by do budoucna došlo ke spojení obou škol. Podle mého názoru by bylo vhodnější ze strany města Králíky realizovat pouze reorganizaci základní soustavy škol jím zřizovaných. Zároveň se domnívám, že vedení města mělo působit na ředitele obou středních škol, aby podpořili proces sloučení těchto škol do jednoho silného celku a požadovat po Pardubickém kraji jako zřizovateli soustavy středních škol provést takové kroky, které by znamenaly zachování středoškolského studia zakončeného maturitní zkouškou v regionu.

Požadavky města, škol, veřejnosti, zaměstnavatelů je nutné směřovat do požadavku zřídit vyšší odborné studium technického směru při střední odborné škole opravárenské. Tento návrh vychází i z požadavků trhu práce na kvalifikovanou odbornou sílu.

Závěr

Smyslem této bakalářské práce není kritizovat, znehodnocovat nebo dokonce vychvalovat postupy a řešení uvedeného problému.

V teoretické části BP jsem čtenáře seznámila s pojmy, které s danou problematikou úzce souvisí. Dále jsem se snažila dodržet provázanost jednotlivých kapitol, které jsou nezbytné a výchozí pro praktickou část, bez nichž by práce nedávala logický smysl.

V praktické části BP jsem metodou analýz prověřovala a zjišťovala stanovené cíle, které jsem v úvodu deklarovala. Domnívám se, že jsem pro svou práci nasbírala poměrně dost validních informací, ze kterých mohu vytvářet úsudky. K udržení středního vzdělání v regionu je nezbytné zachování SOUo a provést taková opatření, která by znamenala zachování středoškolského studia zakončeného maturitní zkouškou. Právní řešení procesu převzetí gymnázia proběhlo formou převodu práv a kompetencí od jiného zřizovatele. Tento krok znamenal urychlení celého procesu, v porovnání s alternativou, že by město Králíky nově zřizovalo střední školu při stávající základní škole. Tím se nepochybně ušetřily nemalé prostředky ze státního rozpočtu. Domnívám se, že méně šťastným řešením bylo zachování gymnázia připojením k základní škole v podmínkách existence druhé střední školy v regionu. Bohužel jsem si stanovila i takový cíl, pro který mohu stanovit závěr pouze částečně.

K posouzení ekonomického dopadu na sloučení škol není k porovnání dostatečný časový interval. Z ústních sdělení představitelů státní správy, uvedených přehledů čerpání nákladů ze státního rozpočtu, demografického vývoje a ostatních indikátorů je zřejmé, že k úspoře finančních zdrojů nepochybně dojde. Je otázkou, zda-li si takové malé město, jako jsou Králíky může dovolit provozovat a naplnit gymnázium. Nepříjemným faktorem, který rovněž nepřeje této variantě je, že v okolí 50 km je gymnázií celkem 6 (Jeseník, Šumperk, Zábřeh, Ústí nad Orlicí, Letohrad a Žamberk)!

V současné době je velice populární a laciné zveřejňovat a prosazovat subjektivní názory poplatné době, jednotlivci či skupině se záměrem dosáhnout osobního cíle nebo dokonce i prospěchu. Chtěla bych uvést, že moje BP by měla zájemci o její četbu zejména přiblížit dobu, situaci a možnosti, které se naskýtal pro řešení uvedené problematiky. Zároveň si dovoluji deklarovat vlastní názor na přijatá řešení.

Jak již píše v úvodu bude velice zajímavé posoudit sledovaný jev v kontextu historickém. Pozastavit se nad přijatým řešením za pět, deset či více let a zhodnotit, jaký vliv mělo toto rozhodnutí na vývoj regionu.

Seznam použité literatury a pramenů

Seznam literatury:

1. GADASOVA, D. *Právo (vybrané pojmy a instituty)*. 1.vyd. Olomouc : Vydavatelství Univerzity Palackého, 2007. str.51. ISBN 80-85783-64-9.
2. MOTYČKOVÁ, Z., BORLOVÁ, I. *Příspěvkové organizace 2009*. Vydavatelství ASPI, a.s. 2009. 346 s. ISBN 978-80-7357-416-1.
3. POKORNÁ, B. *Řízení školy 2009*. Vydavatelství ASPI, a.s., 2009. 256 s. ISBN 978-80-7357-413-0.
4. PRÁŠILOVÁ, M. *Vybrané kapitoly ze školského managementu*. 1. vyd. Olomouc : Vydavatelství Univerzity Palackého, 2006. 212 s. ISBN 80-244-1415-5.
5. PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Praha : Portál, 2009. 395 s. ISBN 978-80-7367-647-6.
6. SCHNEIDEROVA, I. *Rozpočtová skladba v roce 2008*, 1.vyd. Rožďalovice : Nakladatelství REVOS-L, 2008. 291 s. ISBN 978-80-903160-7-20.
7. VAŠŤATKOVÁ, J. *Úvod do autoevauace školy*. 1. vyd. Olomouc : Vydavatelství Univerzity Palackého, 2007. 188 s. ISBN 80-244-1422-8.

Seznam pramenů:

8. Gymnázium Králíky, výroční zprávy [online], [cit. 2010-03-15]. Dostupné na WWW: <http://www.gymnkral.orlicko.cz/Dokumenty/VZ0708.pdf>.
9. Městský úřad Králíky – interní zdroje.
10. Městský úřad Králíky, jednání ze zastupitelstva města [online], [cit. 2010-03-15]. Dostupné na WWW: <http://www.kraliky.eu/data/ext-851.doc>.
11. MŠMT ČR – Vzdělávací soustava [online], [cit. 2010-03-03]. Dostupné na WWW: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vzdelavaci-soustava>.
12. MŠMT ČR - Organizace vzdělávací soustavy České republiky.
13. UIV: Ústav pro informace ve vzdělávání [online], [cit. 2010-03-03]. Dostupné na WWW: <http://www.uiv.cz>.
14. Vyhláška č. 47/2008 Sb., o krajských normativních [online], [cit. 2010-03-05]. Dostupné na WWW: <http://www.msmt.cz/dokumenty/vyhlasky-ke-skolskemu-zakonu>.
15. Zákon č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
16. Zákon č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Zkratky

Seznam použitých zkratk:

MŠ	Mateřská škola
ZŠ	Základní škola
SOUo	Střední odborné učiliště opravárenské
Pk	Pardubický kraj
MŠMT	Ministerstvo školství, ministerstvo tělovýchovy
MěÚ	Městský úřad
OŠKT	Odbor školství, kultury a tělovýchovy
ZM	Zastupitelstvo města
RM	Rada města
ONIV	Ostatní neinvestiční výdaje
IV	Investiční výdaje
NIV	Neinvestiční výdaje
RN	Republikové normativy
PO	Příspěvková organizace
MP	Mzdové prostředky
BP	Bakalářská práce
ČR	Česká republika
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
č.	číslo
tzn.	to znamená
tzv.	tak-zvaně

Přílohy

Seznam příloh:

Příloha č. 1 : Dohoda o převodu činností, majetku, práv a povinností s převáděnými činnostmi

Příloha č. 2 : Výběrové řízení na místo ředitele/ky spojené základní školy.

Příloha č. 3 : Harmonogram činností souvisejících se zrušením Gymnázia Králíky

Příloha č. 1

DOHODA O PŘEVODU ČINNOSTÍ, MAJETKU A PRÁV A POVINNOSTÍ S PŘEVÁDĚNÝMI ČINNOSTMI SOUVISEJÍCÍCH

uzavřená níže uvedeného dne, měsíce a roku podle ustanovení § 51 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, mezi těmito smluvními stranami:

Pardubický kraj

se sídlem Komenského náměstí 125, 532 11 PARDUBICE
zastoupený Mgr. Radko Martínkem, hejtnanem Pardubického kraje
IČ: 70892822
(dále jako „**Převodce I**“)

a

Gymnázium, Králíky, Velké náměstí 367

příspěvková organizace Pardubického kraje
se sídlem Velké náměstí 367, 561 69 KRÁLÍKY
zastoupený Mgr. Martinem Tyčem, statutárním zástupcem
IČ: 49314777
(dále jako „**Převodce II**“)

a

město Králíky

se sídlem Velké náměstí 5, 561 69 KRÁLÍKY
zastoupené Janou Ponocnou, starostkou města Králíky
IČ: 00279072
(dále jako „**Nabyvatel**“)

Část 1

Úvodní ustanovení

Čl. I

1. Pardubický kraj podle ustanovení § 181 odst. 1 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „školský zákon“), zřizuje a zrušuje mimo jiné střední školy.
2. Na základě výše uvedeného ustanovení školského zákona je Pardubický kraj zřizovatelem příspěvkové organizace s názvem Gymnázium, Králíky, Velké náměstí 367 se sídlem Velké náměstí 367, Králíky, 561 69, IČO: 49314777.
3. Město Králíky je oprávněno podle § 179 odst. 4 písm. d) školského zákona zřizovat a zrušovat školy nebo školská zařízení, které jinak zřizuje kraj nebo ministerstvo, pokud prokáže potřebné finanční, materiální a personální zabezpečení jejich činnosti orgánu, který vede rejstřík škol a školských zařízení.

Čl. II

1. V mezích právních předpisů uvedených v předchozím článku, dalších právních předpisů obsahujících právní úpravu příspěvkových organizací a na základě výslovného souhlasu se Převodce I a Nabyvatel dohodli, že zřizovatelské funkce ke Gymnáziu, Králíky, Velké náměstí 367 přejdou s účinností od 1. 7. 2009 na město Králíky, a to postupem, který je definován v následujících člancích této dohody.
2. Zastupitelstvo Pardubického kraje svým usnesením č. Z/65/09 ze dne 30. 4. 2009 zrušilo příspěvkovou organizaci s názvem Gymnázium, Králíky, Velké náměstí 367 ke dni 30. 6. 2009. Převodce I. se na základě této dohody zavazuje požádat orgán, který vede rejstřík škol a školských zařízení (MŠMT), o výmaz Gymnázia, Králíky, Velké náměstí 367 z rejstříku škol a školských zařízení.
3. Zastupitelstvo města Králíky rozhodlo, v návaznosti na usnesení Zastupitelstva města Králíky o zřízení gymnázia při Základní škole Králíky, Moravská 647, okres Ústí nad Orlicí číslo ZM/2007/10/225, svým usnesením číslo ZM/2009/04/074 ze dne 11. 5. 2009, že s účinností od 1. 7. 2009 přejímá v plném rozsahu zřizovatelské funkce ke Gymnáziu, Králíky, Velké náměstí 367 s tím, že činnosti uvedené v čl. I Části 2 této dohody, které Gymnáziu, Králíky, Velké náměstí 367 dosud vykonávalo, bude vykonávat Základní škola Králíky, Moravská 647, okres Ústí nad Orlicí, IČO: 49314629, příspěvková organizace Nabyvatele. Zároveň se Nabyvatel zavazuje, že v souvislosti s převodem těchto činností změni název své příspěvkové organizace tak, aby byl v souladu se školským zákonem. Nabyvatel v součinnosti s Převodcem I. požádá o provedení výše uvedené změny v rejstříku škol a školských zařízení.

Část 2 Převod činností

Čl. I

Nabyvatel se zavazuje, že k 1. 7. 2009 začne poskytovat prostřednictvím jím zřízené příspěvkové organizace uvedené v bodu 2. čl. II Části 1 této dohody (dále jen „příspěvková organizace Nabyvatele“) střední vzdělávání v souladu s cíli středního vzdělávání uvedenými v § 57 a podle vzdělávacích programů uvedených v § 3 školského zákona a podle příslušných prováděcích právních předpisů, které k 30. 6. 2009 vykonával Převodce II.

Část 3

Převod majetku, práv a povinností, jejichž nositelem je Převodce I

Čl. I

Movitý majetek

1. Převodce I prohlašuje, že je výlučným vlastníkem movitého majetku vedeného na příslušných účtech dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku v celkové výši 2 077 936,19 Kč a rovněž na účtech podrozvahové evidence (dále jen movité věci) v účetnictví Převodce II k 31. 12. 2008. Smluvní strany berou na vědomí, že pořizovací hodnota bude aktualizována dle inventarizace k 30.6. 2009 provedené dle příslušných ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a doložena soupisem majetku.
2. Převodce I touto dohodou bezúplatně převádí na Nabyvatele vlastnické právo k movitým věcem dle bodu 1. čl. I části 3 k 1.7. 2009 v pořizovací hodnotě vykazované v účetnictví Převodce II. Nabyvatel tyto movité věci do svého výlučného vlastnictví přijímá dle aktualizovaného stavu k 30. 6. 2009

3. Převodce I je povinen předat a Nabyvatel převzít movité věci vedené Převodcem II ve své evidenci k 30. 6. 2009 s tím, že o tomto dotčené smluvní strany sepiší zápis. Součástí zápisu bude soupis předávaných movitých věcí.
4. Nabyvatel se stává vlastníkem movitých věcí výše vyčíslených dnem nabytí účinnosti této dohody.

Část 4

Převod práv a povinností, jejichž nositelem je Převodce II

Čl. I

Pracovněprávní vztahy

1. S ohledem na čl. I části 2 této dohody a s ohledem na ustanovení § 338 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, dnem 1. 7. 2009 přecházejí na příspěvkovou organizaci Nabyvatele jako přejímajícího zaměstnavatele, od Převodce II jako dosavadního zaměstnavatele v plném rozsahu práva a povinnosti vyplývající z pracovněprávních vztahů.
2. Přejedod práv a povinností z pracovněprávních vztahů se týká těch zaměstnanců, kteří budou k 30. 6. 2009 v pracovním poměru u Převodce II a kterým k 30. 6. 2009 neskončil pracovní poměr.
3. Převodce II a příspěvková organizace Nabyvatele vypracují k datu přechodu práv a povinností seznam všech zaměstnanců, kterých se přechod týká, se základními personálními údaji.

Čl. II

Činnost účetního charakteru

1. Převodce II provede veškeré kroky, které jsou nezbytné pro řádné zrušení Převodce II. Jedná se zejména o tyto kroky:
 - inventarizace,
 - mimořádná účetní závěrka dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
 - vyúčtování a finanční vypořádání dotací,
 - vztahy k finančnímu úřadu, OSSZ, příslušným zdravotním pojišťovnám, apod., ve vztahu k období do 30. 6. 2009.
2. Nabyvatel se zavazuje, že k provedení činností uvedených v předchozím bodu tohoto článku bezúplatně poskytne Převodci II potřebnou nezbytnou součinnost tak, aby mohlo dojít ke zrušení Převodce II k 30. 6. 2009. Nabyvatel k této činnosti ponechá pracovníkům Převodce II bezúplatně prostory potřebné k zajištění činností dle bodu 1. tohoto článku do 31. 7. 2009.

Čl. III.

Další práva a povinnosti

Nabyvatel se zavazuje, že prostřednictvím příspěvkové organizace Nabyvatele od 01.07. 2009 bude hradit veškeré faktury za služby provozního charakteru. Pokud budou faktury za služby provozního charakteru vztahující se k období do 30. 6. 2009 a přijaté po 01.07.2009 vystaveny na Převodce II, zajistí Převodce II přefakturaci těchto služeb na příspěvkovou organizaci Nabyvatele a to až do doby, než dojde k řádnému převodu subjektu plátce (Převodce II) těchto faktur na příspěvkovou organizaci Nabyvatele.

Službami provozního charakteru se zejména rozumí:

- dodávky elektřiny,
- dodávky plynu,

- vodné a stočné,
- poskytování telekomunikačních služeb (telefon a internet).

Čl. IV.

Zásoby

Zásoby jsou předmětem převodu. Stav zásob k 30. 6. 2009 bude vyčíslen shodně jako movitý majetek část 3, čl. I. Jeho převod se uskuteční po ukončení inventarizace, nejpozději k 1. 7. 2009 s tím, že o tomto dotčené smluvní strany sepíší zápis. Aby nebyla narušena činnost příspěvkové organizace Nabyvatele, budou jí Převodcem II poskytovány zásoby dle jejich provozních potřeb již od 1. 7. 2009. Převzetí do spotřeby musí potvrdit zodpovědný pracovník příspěvkové organizace Nabyvatele. Doklady o převzetí zásob budou součástí zápisu.

Část 5

Společná a závěrečná ustanovení

1. Tato smlouva je vyhotovena v šesti výtiscích, každý s platností originálu. Každá ze smluvních stran obdrží dva stejnopisy.
2. Smluvní strany prohlašují, že tato smlouva se uzavírá na základě jejich pravé a svobodné vůle a na důkaz toho připojují své podpisy.
3. Tato dohoda nabývá platnosti v okamžiku podpisu všech jejích smluvních stran a účinnosti dnem 1. 7. 2009.

Doložka dle § 23 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích
zákona č. 128/2000 Sb., o obcích
Schváleno Usnesením Zastupitelstva Pk
Rady města Králíky
č. Z/65/09 ze dne 30. 4. 2009
dne 18. 3. 2009 a usnesením

Doložka dle § 41
Schváleno Usnesením
č. RM/2009/11/146 ze

zastupitelstva města Králíky č. ZM/2009/04/074 ze dne

11. 5. 2009

V Pardubicích dne 20. 5. 2009

V Králíkách dne 15. 5. 2009

hejtman Pardubického kraje

Jana Ponocná
starostka města Králíky

V Králíkách dne 15. 5. 2009

Mgr. Martin Tyč
statutární zástupce Gymnázia, Králíky, Velké náměstí 367

Příloha č. 2

Rada Města Králíky

vyhlašuje výběrové řízení na místo ředitele/ky spojené základní školy

Základní škola Králíky, Moravská 647, okres Ústí nad Orlicí

**s nástupem do funkce podle dohody,
nejpozději od 1. července 2008.**

Požadavky:

- odborná kvalifikace dle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících
- znalost problematiky řízení školy a školské legislativy
- organizační a řídicí schopnosti
- občanská a morální bezúhonnost, dobrý zdravotní stav

K přihlášce přiložte:

- 1) úředně ověřené kopie dokladů o dosaženém vzdělání (diplom včetně vysvědčení o státní závěrečné zkoušce a případně doklady o dalším vzdělání),
- 2) strukturovaný životopis,
- 3) výpis z rejstříku trestů (ne starší 3 měsíců) nebo doklad o jeho vyžádání,
- 4) čestné prohlášení podle § 4 odst. 3 zákona č. 451/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (nedokládají uchazeči narození po 1. prosinci 1971),
- 5) originál, popř. ověřená kopie lékařského potvrzení o způsobilosti k výkonu funkce ředitele (ne starší 3 měsíců),
- 6) písemný souhlas se zpracováním osobních údajů pro účely tohoto konkursního řízení ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, v platném znění.
- 7) návrh koncepce školy v rozsahu max. 5 stran strojopisu:
 - a) problematika spojení dvou základních škol s odlišným vzdělávacím programem („základní škola“, „obecná škola“) – zaměření ŠVP (školní vzdělávací program)
 - b) transformace spojené základní školy na školu poskytující základní a střední vzdělávání /gymnázium/ - budoucí zaměření subjektu (ŠVP)

Přihlášky zasílejte do 29. února 2008 na adresu:

**Rada města Králíky,
Velké náměstí 5, 561 69 Králíky**

Obálku označte: Výběrové řízení – ředitel/ka školy, neotvírat!

V případě zájmu poskytne bližší informace o technických parametrech stávajících sportovišť, budovách škol a technickém vybavení škol vedoucí odboru školství MÚ Králíky j.divisek@orlicko.cz, tel. 465670721).

Doplňující informace: na základě rozhodnutí zastupitelstva města budou k 1. 7. 2008 spojeny ZŠ Králíky, Moravská 647 a ZŠ Králíky, 5. května 412 do jednoho subjektu. Nástupnickou organizací je ZŠ Králíky, Moravská 647. Od 1. 9. 2009 bude základní škola spojena se čtyřletým gymnáziem.

Příloha č. 3

Harmonogram činností souvisejících se zrušením Gymnázia Králíky

Záměr Pardubického kraje ve věci Gymnázium Králíky

Vzhledem k negativnímu vývoji demografickému vývoji počtu žáků ZŠ a k malé spádovosti v této oblasti bylo Zastupitelstvem pardubického kraje rozhodnuto o útlumu osmiletého Gymnázia v Králíkách a to tak, že počínaje školním rokem 2006/07 nebyl poprvé otevřen první ročník. Tímto způsobem bude postupováno až do školního roku 2009/10, kdy v osmileté formě zůstanou pouze čtyři třídy (po jedné v každém ročníku, od kvinty až po oktávu). Od následujícího školního roku, tj. 2010/11 bude otevřen poprvé první ročník čtyřleté formy gymnázia. Takto se bude postupovat až do konečného okamžiku, kdy osmiletá forma zanikne a ve čtyřleté formě budou čtyři třídy (po jedné v ročníku) – tj. ve školním roce 2013/14.

Co se týče zřizovatelských kompetencí, bude příspěvková organizace Gymnázium Králíky, Velké náměstí 367 zrušena svým zřizovatelem pardubického kraje ke dni 31.7.2009. Od 1.8.2009 by činnost gymnázia vykonávala Základní škola Králíky, Moravská 647 zřizovaná městem Králíky. Toto gymnázium bude mít čtyřletou a dobíhající osmiletou formu.

Vlastníkem nemovitého majetku je město Králíky. Movitý majetek bude bezúplatně převeden Pardubickým krajem městu Králíky. Pardubický kraj požaduje, aby jeho veškeré platby vůči městu Králíky spojené s budovou, ve které sídlí gymnázium (zejména nájemné, provozní náklady, aj.), byly ukončeny ke dni 30.6.2009.

To znamená:

pro vztah gymnázium – město:

- ukončit nájemní smlouvu ke dni 30. 6. 2009,
- dohodnout bezplatné zapůjčení nezbytných prostor po 30. 6. 2009, zejména pro ekonomku z důvodu ukončení účetních operací souvisejících s ukončením příspěvkové organizace, a to do 31. 8. 2008.

pro ředitele gymnázia:

- ukončit veškeré smluvní vztahy (jsou-li) na energie, apod. spojené s budovou k 30. 6. 2009 a převést je na majitele nemovitosti (město Králíky),
- ukončit veškeré zbývající smluvní vztahy k 30. 6. 2009, např. odvoz odpadu, telefony, internet, předplatné novin a časopisů, apod. V případě potřeby se obrátit o pomoc na obec.

Harmonogram činností souvisejících se zrušením Gymnázia Králíky

- řádná účetní závěrka dle vyhlášky
T: splněno
Z: Šťastný
- vypracování dohody o převodu činností s městem Králíky s účinností od 1. 8. 2009
T: konec listopadu 2008

Z: Kačmariková

součástí dohody o převodu činností je:

- a) dohoda o převodu pracovníků - nutné pro žádost města o změnu v rejstříku Š/ŠZ - personálním zabezpečení
Z: ředitelé obou škol
- b) dohoda o movitém majetku - nutné pro žádost města o změnu v rejstříku Š/ŠZ - materiálovém zabezpečení (zjištění a soupis movitého majetku, který se bude převádět)
T: konec roční účetní závěrky, škola musí provést inventarizaci a příp. vyřazení stávajícího majetku T: 15.2.2009, nejdříve 31.1.2009
Z: Šťastný
- porada s ekonomy krajských škol Ústecko – po skončení zvláštní jednání s ekonomy Gymnázia Králíky ve složení: ekonomové Gymnázia Králíky
T: 25. 11. 2008
Z: Šťastný, Dostálková, Maixnerová
- Zastupitelstvo města Králíky schválí změnu zřizovací listiny - doplnění gymnázia k ZŠ a dohodu s Pk
T: leden, únor 2009
Z: Kačmariková
- řádná účetní závěrka
T: 15. 2. 2009
Z: Šťastný
- zrušení Gymnázia Králíky ke dni 31. 7. 2009 + schválení dohody o převodu činností v RPk
T: leden 2009
Z: Kačmariková, Kosina
- zrušení Gymnázia + schválení dohody v ZPk
T: leden, únor, březen 2009 – dle termínu konání ZPk
Z: Kačmariková, Kosina
- Gymnázium Králíky podá ke KrÚ žádost o výmaz z rejstříku Š/ŠZ ke dni 31. 7. 2009 (po schválení předchozího bodu)
T: únor, březen 2009 – dle konání ZPk
Z: ředitel Gymnázia, Klírová, Kříž
- město Králíky podá ke KrÚ žádost o změny v rejstříku Š/ŠZ: snížení kapacity ZŠ a zápis gymnázia k ZŠ Králíky s účinností od 1. 8. 2009 (po schválení zrušení gymnázia ZPk)
T: únor, březen 2009
Z: odbor školství Králíky, Klírová, Kříž
- Seč – jednání s ředitelem gymnázia
T: únor 2009

Z: Šťastný, Dostálková, Křivková

- po schválení zrušení Gymnázia, zápisu gymnázia k ZŠ Králíky a dohod v RPK a ZPk OŠMS postoupí obě žádosti o změnu v rejstříku Š/ŠZ na MŠMT
T: březen 2009
Z: Kříž
- řádná účetní závěrka
T: 24. 4. 2009
Z: Šťastný
- v případě další potřeby bude naplánovaný výjezd - metodická pomoc na místě ve škole
T: březen 2009
Z: Šťastný a kol.
- zrušení IČO gymnázia s účinností k 31.7. 2009, oznámení v Ústředním věstníku
T: březen, duben 2009
Z: Kačmariková
- výpovědi z pracovního poměru – květen 2009
T: duben 2009
Z: ředitel školy, Klírová
- řádná účetní závěrka
T: 24. 7. 2009
Z: Šťastný
- mimořádná závěrka + závěrka (vynulování všech stavů)
T: 31. 8. 2009
Z: Šťastný